

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 25 K., za pol leta 15 K., za četr leta 8 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano z posameznimi domi za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor bodi sam poj, velja za celo leto 22 K., za pol leta 11 K.; za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko red, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavke naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tisku, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tisku. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnalstvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnalstvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vogovo ulico št. 2, vhod v upravnalstvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Nekoliko odgovora dvor. svetniku Francu Šukljetu.

V svojem kandidatnem govoru, kojega je „Slovenec“ priobčil dne 14. avgusta in o kajem bizantinično-pleonastično trdi, da je na zbrane zapnike napravil nepopisen vtisk, spominjal se je gospod dvorni svetnik Šuklje tudi mene. S polnim imenom, a ne posebno laskavo, in, kakor se tolažim, tudi ne posebno objektivno! Naravno je, da moram odgovoriti. Zaksnil pa se je odgovor zategadelj, ker mi je, bivajočemu v tujini, govor „nepopisnega vtiska“ jako pozno došel v roke.

Prestopivši k stvari sami, dotakniti se mi je pred vsem osobnih napadov, s katerimi si je Šuklje skušal pridobiti ljubezen navzočih duhovnih pomočnikov. Tožil je, da ni bil tako previden, „da bi si bil poiskal kako bogato nevesto, in da onega talenta ni imel, ki ga je občudovati pri gotovih naprednih političnih, talenta, vsled kojega ume na kako umeten način združevati plameče narodno navdušenje s prav praktično oskrbo lastnih interesov in zelo gulinljivim ozirom na lastni žep“. Ta trivijalna tirada me nikakor ne bude prisilila, da bi se na tem polju spuščal z govornikom v kako nadrobeno polemiko. Dovoljeni naj mi bodeta samo dve kratki opazki.

Prvič, da ga slovenska mati še ni rodila sina in ga tudi v bodočem stoletju ne bo rodila, ki bi imel — kakor Šuklje — v materialnem oziru se zgolj svojemu političnemu delovanju zahvaliti. Tak mož dela pametno, če vsaj v kandidatnih svojih govorih, kakor grob molči „o gulinljivih ozirih na lastni žep“. V tem pogledu mi pač ni treba še kaj več omenjati!

Druga opazka radi žene, radi bogate neveste! Tudi France Šuklje bi moral imeti občutek, da kaže ne samo o slabem okusu, nego pred vsem tudi o slabih vzgojih, če žlovek na javnem shodu ženo svojega političnega nasprotnika v diskuzijo privleče. Sicer pa ima vsak mož ženo, kakor jo je vreden.

S tem pa nimam ničesar nemilega v mislih proti blagi gospoj, katero si je svoj čas dvorni svetnik Šuklje „za nevesto poiskal“, da rabim njegove lastne besede. Trpela je že veliko po britkih in nezasluženih vdarcih krute usode, zategadelj ji želim, da bi njen soprog svojih dosedanjih načel v ljubzni in zvestobi sploh ne menjal, najmanj pa menjal tako brzo in pogosto, kakor menjava politična svoja načela! Tukaj bodi dognano poglavje, ki je itak predelikatne narave, tako, da morajo k večjemu slabo olikani kaplani svoje veselje imeti, ako se jim kaj tacega prede v kandidatnem govoru!

Eno pa je istina! Nepopisen je vtič kandidatnega govora dvornega svetnika Franca Šukljeta! Za njegove nekdanje prijatelje — blagor tebi, Janko Kersnik, da nisi doživel tega trenutka! — nepopisno mučen. Gledati moža, ki je oblagodarjen z obilimi bogatimi darovi, ki je vsled tega v javnosti dosegel stališče, kakor malo kateri Slovenec, tako, da bi lahko v miru in časti preživel stara sva leta, gledati tacega moža, kako na odru pred povabljenim občinstvom sam sebe mori, je gotovo mučno! Tem mučnejše, ker se človeku nehotje usiljuje misel, da ta samomor ničesar drugega ni, nego gola in prav cincina komedija. Sklicuje se sicer Šuklje, „da je slehernemu človeku dovoljeno menjati svoje nazore ter predružiti svoje preprčanje“. Mogoče, in če se ne motim, je že knez Bismarck nekaj enacega spregegovoril. Ali vzle temu je vsako prelevljenje nekaj težavnega, in še o gadu se trdi, da ima bolečine, kadar mu je v spomladni menjati kožo! Živimo v časih, ko nikdo več, ako jezdari proti Damasku, ne začuje glasu iz oblakov: Savel, zakaj me preganjaš? Ti časi so minuli in omenjeni glas je vtilnil! Kdor dandas iz Savla Pavel postane, čul je prej kot ne kak drug glas, premotili so ga skoraj gotovo „kaki gulinjivi oziri“ tega ali onega značaja. Z eno besedo, malo je krščenih židov, ki bi s krstom tudi svojega pohlepnega in grdega žida odložili. Tako je na

svetu in nič drugače! Sicer je pa tudi najdobrovoljnjejšemu človeku sila težko si predočiti, da bi mož, ki je opazoval veliko življenja, ki si je v tem življenju pridobil mnogo skušenj ter si pridobil pred vsem tudi lep kos svetovnega naziranja, da bi tak mož, ko je enkrat doživel petinpetdeseto svoje leto, z eno samo potezo prečrtal svojo preteklost ter zmetal na smetišče vse svoje nazore, za katere se je do tedaj neprestano boril, za katere je pisal, govoril in živel! Kaj tacega je mogoče pri nezrelem mladieniču, po katerem še vse kipi, in kateri še le išče pravih pojmov o politiki in sploh o vsem! Ne rečem, da bi ne bilo pravih in resnih konvertitov. Ali ti svojega razkoženja in prelevljenja niso vlačili po varieté-glediščih; lepo ponizno kot novo vstvarjena vijolica so cveteli v skritem kotu božje cerkve, ter na tihem dajali hvalo Kristu, da jih je prešinil s posebnim žarkom svoje milosti. Tudi Šuklje trdi, da ga je tedaj, ko mu ni hotel prirfrčati v skledo pečeni mandat dolenskih mest, prešinil poseben žarek Kristove milosti. Nikakor pa ni bil pri tem podoben ponizni vijolici; če ga že smem potisniti v botaniko, primerjal bi ga naj raje žolti trobentici, ki spomladi prav vsljivo pokriva vse bregove. Prav marljivo je nameč trobental s svojem novorjenem katoliškim preprčjanju, pričel je globoke poklone napravljati pred vsakim znamenjem tik ceste, kmete je zbiral po gostilnah, da je „naprej molil“, in če je bila procesija v Smihelu, vdeležila se je je vsikdar Franceta Šukljeta dvorno-svetniška uniforma. Z eno besedo: gospod mož je silil pred oltar, in sicer tako, da je moral to vsakdo v cerkvi opaziti. To je Šuklje hotel imeti, prezrl pa je pri tem hudiča, sedečega nad prižnico pod cerkvenim stropom. In ta peklenki poštenjak, opazivši novega romarja pred altarjem, podal se je v smeh, da se mu je kar zibal obraščeni trebušček. Verujte mi, bolj se je smejal nego takrat, ko je mrvarev nesrečnega Janeza Hruško v božjem hramu! In mi naj bi prizel na pristnost katoliško-narodnega preprčanja dvornega svetnika

Francia Šukljeta? Mi, ki moža poznamo do sreca in obistij, ki smo vso njegovo preteklost opazovali, ter morali tudi gledati, kako je končno pred katoliške zaupnike privlekel lonček, v katerega je vsadil nežno cvetko svojega sedanjega, in morda ne zadnjega preprčanja: gospodje možje, glejte, kako vidno raste katoliško cvetoča rožica mojega „pristnega“ preprčanja! Ne, v tem pogledu ne prevzamemo niti najmanjšega poročstva, pač pa se smejemo z vragom nad prižnico, dasi radi priznamo, da bi morali prav za prav jokati, in z nami bi morali jokati vsi katoliški dušni pastirji, ker so morali tako merino-ovčico sprejeti v svoj hlev. Pač res, v zgoraj omenjeni pristnosti gospod Šuklje nikogar ne bode prepričali, k večjemu svoje otroke, katere ima pod očetovsko svojo oblastjo, glede kajih pa se skoraj bojim, da bodo svoj čas, ko prihajajo molit na gomilo pokojnega očeta, gojili gorko željo, da njihov roditelj ni bil tisti amorfni značaj, kot je bil v resnici. Čemu sem vse to zapisal? Da bi osobno žalil svojega sedanjega političnega nasprotnika? Kaj tacega mi ne prihaja na misel. Čemu še žaliti človeka, ki je kakor sv. Vid dne 13. avgusta zagazil v vrelo olje, koje ga bode peklo vse dni, kolikor jih ima še živeti! Hotel sem v kratkih, a ostrih potezah narisati podobo dvornega svetnika Franca Šukljeta, kakor je dandanes. In to podobo hotel sem njemu samemu pred oči postaviti, ne v namenu, da bi se popolnoma spoznal samega sebe, temveč zgolj v namenu, da bi se možu, ko opazuje polito svojo podobo vsaj toliko oči odprle, da bi se za bodoče, opustivši vsako dvorno-svetniško ošabnost, oklenil z njegovim sedanjim razmeram odgovorajočo poniznostjo izreka: Ne sodi, da ne bodeš sojen! V svojem kandidatnem govoru je mene ostro in kruto obsodil, ter je s tem, kakor piše „Slovenec“, zbrane tonzuriante fantiče prisilil h glasnemu odbravanju. V teh ostrih in krutih napadih vidim legitimacijo, da sem smel zapisati, kar sem v predstoječem za-

pisal. Šuklje naj ne sodi, da ne bode sam sojen! To je najboljši svet, kojega objektiven človek, kakor sem jaz, gošpodu dvornemu svetniku pri ti tužni epizodi njegovega življenja dati more. Morda se ga le prime ta svet, ker bo moral v prihodnje, ako bo hotel vsaj za silo živeti, mnogo, mnogo apelovati na prizanesljivost in usmiljenje slovenske javnosti. S tem bodi dognano tudi to poglavje!

Program, kojega je Šuklje pred svojimi sedanjimi volilci razvil, skrpan je po navadni šablioni. Ničesar izvrnega! Kje tudi vzeti, ko so naši klerikalni agrarci vse to že do kosti oglodali. Kar je podal Šuklje, vse to nam je že neštetokrat pravil dr. Šusteršič, morda v boljši in živahniji obliki. Novo pečeni „katoličan“ se hoče potruditi, da se podražita ječmen in pšenica, kar je ljubko zazvenelo na ušesa navzočim gospodom duhovnim pastirjem, ker se potem podraži tudi kolektura. In to je glavna stvar za to gospodo! Narod v svoji pretežni večini pa ima morda vendar nekoiko interesa na tem, da se žito ne podraži. Da pri razviju svojega programa Franc Šuklje svojega „Kamna“ ni zamolčal, je samo ob sebi umevno. Priovedoval je „gospodom možem“, da je sedaj gospodar na svojem posestvu, da tak praktičen kurz ni napačen, in da na lastni koži spoznava, kako se godi našemu poljedelcu. Oj ti ljuba koža ti, če ti leto za letom rode cesarske kase gotovo pšenico, katere nobena toča stolči ne more, potem preklicano malo čutiš, kako se godi našemu poljedelcu! Da se niso pri ti dvornosvetniški frazi pričeli glasno smijati, dokaz je o veliki najivnosti navzočih „gospodov mož!“

Kakor hoče pšenico podražiti, tako hoče g. Šuklje prestrojiti preokorno in vrh tega mnogo predrago državno upravo. Težaven posel za njega, ker bode moral v prvi vrsti delati na to, da se pred časom ne upokoje za delo še populnom zmožni cesarski uradniki!

Tudi Slovenec in Slovan hoče g. Šuklje postati v parlamentu! Govoril sem z ljudmi, ki so bili mnenja, da

LISTEK.

Gosli.

Kriminalistična študija.

„Jean, tragen S' den Garten aussa, der Herr möcht draussen sitzen!“ Tako je zaklicala podjetna, dobrorejena in rudečlična posestnica dunajske gostilne „pri treh pajkih“, zarožljala s ključi, uprla obe roki v precej obilen bok in gledala za zalam in ličnim gospodom, ki je vstopil mej tem v sceno in gledal, kako je donašal natakar oleandrovu drevesca, je postavljal v vrsto in pivek med nje in hišno fronto težko mramornato mizo. Ko se je vsebel gost, vprašal ga je, globoko se mu poklonil, po njegovi želji.

Ta pa je naročil steklenico Vöslavice in jedilni list, potem je položil etui z goslimi, palico in svoj novi moderni cilinder pred se na mizo ter si izbral fino večerjo. Nato je vzel v roke humorističen list, nervozno brskal po njem, zdajpazdaj zasrknil malce vina, odložil list in nestrupo bobnal s prsti po mizi.

Pri oknu prvega nadstropja pa se je kmalu pokazalo dvoje dekliških glav,

ena plavolasta, druga črna. Bili sta to hčerki gostilničarke - vdove v starosti 16 in 17 let, ki sta radovedno pogledovali malo nervoznega gosta.

Bil je to krasen, kacih 28 let star človek, vitkega in vendar polnega stasa, imel je pod nosom malo dražestnih, črnih brkic, kakor pesa rudeči polni ustni in kakor repa bele zobe. Obraz je bil skrbno obrit, lasje pa so se mu vsipali v gostih črnih kodrih daleč po ramenih in po čelu, tako da jih je moral vedno z nova popravljati, da mu niso zatrili njegovih oči. Te oči pa so bile nebeško lepe! Obri in dolge trepalnice so bile črne kakor oglje, oči pa modre kakor azurno nebo in globoke kakor gorsko jezero, obrobljeno z visokimi gorami.

Počasi in v vžitkom je povečiral, pustil v drugi steklenici polovico vina, plačal z bankovcem za 50 K., dal vsekemu natakarju po 1 K. napitnine in prosil, naj pride gostilničarka k njemu. Tej je povedal, da je virtuozi pri dvorni operi, da pa ne gre takoj domov, ter jo prosil, naj mu spravi gosli, dokler ne pride sam po nje. Pristavil je, naj dobro pazi nanje, ker so zelo stare in silno drage. Gostilničarka je sama vzela gosli, trije natakarji so planili po palico

in cilinder ter se neprenehoma prikljali kakor stope, gost pa je bladro pozdravil ter odšel lahkih urnih krokav, nato pa se naglo obrnil in ozrl v okno v prvem nadstropju, od katerega sta se hitro umaknili obe deklici s pritajenim smehom.

Komaj je bila gostilničarka v drugi sobi za goste, že sta priskakljali obe deklici in oblegali mater z neštetimi vprašanji, da jima je komaj odgovarjala. V živem pogovoru je položila gosli na malo, s prtom pogrujeno omarico, kjer jih je konečno tudi pozabil.

Proti polnoči pa pride v ravno to sobo drug, salonsko oblečen gospod, ki je bil za kacih 15 let starejši od prejšnjega in ki je imel tudi dolge umetniške, toda sivo melirane kodelje. Naročil si je steklenico sekta in ga srebal malomarno. Ker ni bilo v tej sobi nobenega drugega gosta, vstane čez nekaj časa, odpre etui, vzame gosli in začne sprva kakor za poskušno poigravati, potem pa se razvname in kakor v misli zatopljen igra sicer piano, toda tako krasno, da so prišli domaćin in gostje iz prve sobe na prag in so zamaknjeno poslušali.

Ko je odložil gosli, je povabil gostilničarko, naj prisede k njegovi mizi,

zahteval še eno steklenico sekta, nali sebi in gostilničarki, in ji napiš. Potem je vzel brez vsakega uvida iz listnice bankovce za 1000 K., porinil ga pred gostilničarko in rekel: „Tukaj imate za gosli, jaz jih vzamem“. Gostilničarka bi bila kaj rada pograbila denar, pa je morala priznati, da gosli niso njena last. Zgovorno in hitro pa je dostavila, naj pride v par dneh, da bo vprašala lastnika in da dobi gosli za 1000 K. gotovo, ker toliko pač niso vredne. Nekako dvoumno je prikimal gost, da so mu zavrhali dolgi kodri okrog glave, in se nasmehnil.

Nekaj časa sta še pila z gostilničarko, potem pa se je odpravil umetnik in stisnil pri odhodu gostilničarki, ki ga je blebetajo spremila do hišnih vrat, bankovce za 50 K. v roko in šepnil: „Glejte, da dobim te gosli za 1000 K., vaša škoda ne bo!“ S tem je odšel zadnji gost iz gostilne, in hlapce je zaprl in zapahnil hišne duri.

Gostilničarka je po zavžitem sekstu takoj zaspala in sanjala, kako bo zslužila pri teh goslih par stotakov in jih naložila za hčerki k onim prišedenim tisočakom, katere ima v hranilnici. Iz teh prijetnih sanj je ni moglo

zbudititi niti njeno lastno glasno smrčanje, niti polglasni šepet njenih hčerk, ki sta, dasi zbujeni, sanjala o lepih črnih kodrih in modrih očeh in ugibali, koliko dote bo „on“ zahteval od svoje neveste.

Milino je par dni, potem pa se zglaši nekega jutra okoli desetih umetnik I., lastnik goslij, povzročil, popije steklenico Vöslavca, plača in zahteva svoje gosli.

Zgovorna gostilničarka je hitela pripovedovati, da bi ona rada kupila kake dobre gosli za svojega nečaka in da je pripravljena dati za nje, če ni drugače, tudi 50 K. Skrbna mati dveh hčerk si je namreč mislila, da bo dobila gosli za tistih 50 K., katere je bila dobila kot darilee od umetnika II., kupnino v znesku 1000 K. pa bo kar vztaknil v žep.

Umetnik I. se je namuznil in rekel povsem mirno, da so njegove gosli vredne 20.000 K., da jih pa tudi za to ceno ne da, ker si služi z njimi kruh pri dvorni operi.

Gostilničarka je osupnila in bolj iz navade kakor iz preprčanja plaho ugovarjala, da ni mogoče, da bi bile gosli tako

slovanstvo v kolikor se je do sedaj kazalo na njem, ni bilo posebno visoke cene. Dalje je na svetu tako, da se e. kr. dvor svetništvo in slovanstvo primoroma z isto ljubezni objemata kakor ogenj in voda. Morda bode pri Šukljetu drugače. Nekaj poroštva nam daje za to okoliščina, da je gospod dvorni svetnik zopet podal se v politično karijeru kot nekaka senca g. dr. Ivana Šusterščiča, ki je tudi velik Sloven, ne sicer pred svojim sreem, pač pa pred svojimi volilci! Nekdaj, ko sem o Šukljetu in njegovi jekleni značajnosti imel še druge pojme, nego jih imam dandanes, govoril sem s poslancem mladočeške stranke, ter omenjal, da bi morda ne škodilo, če bi se Šuklje zopet udeležil političnega delovanja. Trpko mi je odgovoril: Pustite nas pri miru s tem dvornim svetnikom! Kolikor časa je tičal v parlamentu ni bil druga, nego veden agent vlade, in v odsekih bil je bolj fiskaličen od finančnega ministra samega! In res, ko bi se najnovejšemu katoliškemu kandidatu stavilo vprašanje: kaj je v dobi, ko je še sedel v parlamentu storil za slovanstvo? bil bi to trd lešnik za njega, in če bi ga hotel steti, moral bi vzeti mnogo težji kamen v roke, nego je kamen, na kojem sedaj gospodari!

Sicer pa kakor rečeno, Šukljetov program se suše v mejah navadne šablone. Obljuba pri obljubi, kakor luknjica pri luknjici na slavnati strehi! Ko bo pa enkrat imel o vsehporočati, godilo se bode dvornemu svetniku prej kot ne ravno tako, kakor se je godilo pokojnemu Ivanu Vencajzu, ki je vse svoje vsepeh zedinil v vsklik: drugo leto prične se z zgradbo črnuškega mostu! In s tem naj sta potem rešena slovenstvo in slovanstvo!

Še nekaj! Tudi ljudskega šolstva spominjal se je Šuklje v svojem govoru: s ponosom je namreč opozarjal navzoče, da je že pred 14 leti v parlamentu zagovarjal — versko ljudsko šolo. Je tudi nekaj! Hvala Bogu, čez 14 let vse prav pride!

V enem oziru pa je kandidatni govor mojega nekdanjega prijatelja, kako pameta spisan; naravnost zvito preračunjen je ta govor, pri čemer se je gospod govornik očitno opiral na kratko pamet in nerazsodnost svojih novih volilcev. Kdor pazno prečita "govor nepopisnega vtiska", dobi nehotne vtis, da je Šuklje mož previdnosti, in da tudi pristno katoliško prepričanje ni izgnalo iz njega starega lisjaka, ki je od nekdaj tičal v njem. Vzlie blagoslovjeni vodi, v kateri dvorni svetnik iz Kamna sedaj spira pregrešno svoje telo, ni začgal vseh mostov za sabo, ko je prestolil v Susterščev tabor.

Glavne mostove si je pridržal za prihodnje špekulativne, politične svoje sprehode!

Obdržal si je pred vsem most do kranjskega nemščina, s katerim hoče na pošteni trajni podlagi mir doseči, in katerega noče raznaroditi v deželi. Pri tih prilikah štel si je Šuklje v dolžnost,

posvetiti baronu Schweglu nekaj priljubljenih besed. Prej kot ne iz hvaležnosti oziraje se na svojo preteklost v deželnem zboru Kranjskem. Resnica je namreč, da je ravno gospod Šuklje v deželnem zboru spravil v modo koketovanje z nemško stranko. Ves čas, ko je tlačil stol v deželnem zbornici, ni bil rep barona Schwegla, ampak volna in mehka srajčica, ki se je ljubko in rada prijemala vseh delov baronovega telesa. Morda bo enkrat kazalo zopet postati taka srajčica, in zategadelj se dotični mostiček ni začgal!

Obdržal je dalje gospod dvorni svetnik tudi most do vlade; tudi tega mostička ni za sabo razdril, kar bi se tudi ne spodbilo za poštenega e. kr. dvornega svetnika. Zmernost priporoča državniško previdnost, toda združeno z ono jekleno možato odločnostjo, ki tudi dinastiji in kroni ne prikriva i. t. d. Pokojni kanonik Marn bi rek, ta le zmernost, ta le državniška previdnost sta zelo pomenljivi! Državniška previdnost ima namreč lastnost, da se prav rada spremeni v uradniško previdnost! Naj Šuklje v parlamentu to ali ono počenja, vse bode lahko opravičil z zmernostjo, in državniško previdnostjo ki tičite v njem, in koji je na shodu dne 13. avgusta z možato odločnostjo sprejel v svoj program. Kdo ga naj kontrolovi potem, njega, ki je bil takoreč že od svojega rojstva nezmotljiv! Da, da, vse je mogoče pri jednem "izmed najbolj delavnih in najbolj konkretnih členov" nekdanjega Hohenwartovega kluba! Časih človeku res druzega ne ostaja, nego hvaliti samega sebe, ako tegu drugi storiti ne marajo!

Končno pustil je g. dvorni svetnik nesežgano malo in šipko bervico, ki vodi nazaj do naše stranke. "Politični svobodomiseln napredok in pozitivna verska misel" nikakor nista v nobenem protislovju! Ker pa mu pozitivne verske misli nikdo jemal ni, čemu mu je bilo treba potem preselati? Ali faktum je, da je dvorni svetnik Šuklje svojim katoliškim volicem zagotavljal, da je še vedno liberalnega prepričanja, in da mu v tem pogledu pozitivna vera ne provzroča nikacih težav. To zadnje radi verjamemo! Čuditi pa se je vzlic temu, da so dne 13. avgusta v veliki dvorani "Katoliškega doma" zbrani kalinčki sedali na itak lep, in da so pri tem še od veselja vriskali! Če to ni bila nerazsodna tolpa, potem ne vem, kaj naj je nerazsodna tolpa!

Šuklje posvetil je velik kos svojega govora takozvani "nemški zvezzi". Temu se ne čudim; kdor dandanes ničesar govoriti ne ve, govor o ti "zvezzi". Govoril je precej nelojalno, precej ne-odkritorsčno, in prav močno binavsko. Le škoda, da je v ti stvari gosp. Ivan Štef, kojega bo moral gospod dvorni svetnik od sedaj mej svoje intimne prijatelje sprejeti, dostikrat že mnogo sočneje pisal, ter mu tako snedel efekt, kojega bi bil Šuklje s krvavimi svojimi besedami žel pri različnih mizah naših predmestarskih pivnic!

več vredne, nego njegove. Nato je mož po kratkem pogovoru odšel, gosli pa je pustil še v gostilni, češ da se je zdaj predolgo zamudil in da mora h kositu, ker je že opoldne.

Hčerki sta bili veseli vedoč, da pride njun vitez gotovo še enkrat, ker ni vzel gosilj. Gostilničarka pa je bila žalostna, ker je šlo kar nagloma vseh 1000 K rakkom živžgat. Vsled tega je bilo popoldne težko izhajati z gospodinjo, ki je hodila okrog kakor razjarjena levinja, rožljala s ključi in vpila nad deklami in hlapci.

Ko pride potem čez nekaj dni umetnik II., vstopi dobre volje v gostilniške prostore, seže gostilničarki v roke in vpraša najpreje po gosilih. To pa je bila voda na njen zgovorni mlin. Vsedala se je oblastno zraven gosta in hitela: "Mislite si, ta človek mora biti neumen, prefrenjen, blažen. Domišlja si, da so vredne njegove gosli 20.000 K. Moj Bog, saj se dobi za 20.000 K že mala hišica v predmestju. Mož ni pri zdravi pameti; ko bi ga le videli in pogledali v oči: tako nekako sanjavo gleda. Saj pravim, škoda moža, je čeden, pa denar ima. Toda pamet, pamet, tu pa gotovo ni vse v redu". Umetnik II. bi bil ženski že davno rad posegel v besedo, pa ni mogel.

Ko pa je končala, je pripomnil: „Veste gospa, jaz tudi nisem ponudil brez vzroka 1000 K za te gosli. Videl sem takoj, da so vredne 20.000 K, pa sem si mislil, da lastnik morebiti ne ve, koliko so vredne, in da jih utegnem dobiti za 1000 K. Vam bi bil dal tudi 1000 K, če bi mi bili izposlovali gosli za to ceno. Jaz bi pa vendar silno rad imel te gosli in bi dal za nje tudi 10.000 K, če bi jih lastnik le dal. Ako ga pripravite, da jih proda za 10.000 K, pripravljen sem vam dati 1000 K, dočim vam podarim tu 100 K za dosedanje trud. Tako, zdaj pa 3 steklenice sekta na mizo! Morebiti pa mož rabi denar in bi jih dal za 10.000 K, če bi se mu pokazal denar. Čakajte, jaz vam pustum tu kar 10.000 K, vi mu jih ponudite in položite predenj, morebiti zagrabi.“ Pri teh besedah je vzel listnico, potegnil iz nje pest bankovcev, potem pa jih površno preštevši hitro spravil nazaj in rek, da danes nima toliko pri sebi, ker ni misil na to, da ji pa prineše to sveto takoj drugi dan. Gostilničarka ni opazila, da so bili to večinoma bankovci po 10 in 20 K in da je bilo med temi mnogo bankovcem podobnih sreč. Hitela je zatrjevati, da ni treba, češ da bo že ona založila in da bo povrnil on, ko

Zadeva sama na sebi je resna in vredna globokega premišljevanja. Med največje, a tudi najtežavnejše probleme spada vprašanje, kako doseči mir med nemškim narodom in nemškimi narodi v Avstriji. Državnik, ki bi srečno dognal to vprašanje, spadal bi med najslavnnejše može, in tudi med največje dobrotnike starega našega cesarstva. Pomirjenje mora priti, ali od kod? O tem so prepričani vsi resni politiki, in ravnokar sem odložil jedno zadnjih števil "Narodnih listov", kjer se nagaša, da so bratje Čehi vsikdar pripravljeni zopet in zopet se pogajati z Nemci radi pravične sprave. Ako bi se bil na Kranjskem v tem pogledu odstrani naprednih strank napravil prvi ponižni dogodek za sprawo, — in recimo, da se je tudi ponesrečil, in da ni imel tistih srečnih posledic, ki so se pričakovale, vprašam, ali bi bil radi tega opravičen nam zasaditi nož pod rebra človek, „ki ni bil nikdar naroden prenapetež, ki je vedno zagovarjal poštano narodno spravo, in ki še sedaj naglaša, da bi bila prava sreča za našo deželo, ako se na pošteni in pravični podlagi trajni mir doseže z nemškim življem?“ Tudi pri ponesrečenem poskusu bi moral Šuklje hvaliti vsaj dobro voljo, če druzega ne. Sedaj pa je stvar tudi ta, da se v deželnem zboru kranjskem od naše strani z nemško frakcijo ni sklenilo nikako premirje, in nikako politično zavezništvo. Šuklje to dobro ve, a v novejšem času čital je mnogo knjig starih jezuitov, in preobdal ga je duh teh knjig, zategadel zavija in pač resnico. In to pri polni zavesti, a vzlič temu mu je v govoru vsaka druga beseda: poštost, poštost in poštost! Šuklje ne dvomi o zavezništvu z nemško frakcijo, njemu je to jasno in očitno. Jaz pa vprašam gospoda dvornega svetnika, kje se kaže tako zavezništvo? Ali morda v tem, da pri državnozoborskih volitvah Nemeči glasujejo za kandidata klerikalne stranke, kakor zadnjih v Kočevju? Ali morda v tem, da so tudi ljubljanski Nemeči pri zadnjih državnozoborskih volitvah proti meni postavili svojega kandidata, ter za njega spravili zadnjega svojega moža na volišče? Ali končno morda v tem, da grof Barbo, ko hočeta Tavčar in Graselli Šusterščeve otročjo obstrukcijo ad absurdum spraviti, glasuje s klerikalnimi deželnimi odborniki, vsled česar je Šusterščič po "Slovencu" od veselja do neba skakal? To bi bila čudna alijanca, če bi se kazala v taki podobi! Suhu dejstvo je, — in na tem vsa Šukljetova gospodobesednost niti pičice spremeniti ne more —, da je naša stranka z zastopniki velikega posestva v deželnem zboru sklenila dogovor, ki obsegajo samo dve točki: a) obe stranki glasujeti za jednak podporo obema voličima; b) iz cele zbornice voli se v deželnem odboru člen slovenske-napredne stranke, dočim se iz deželnega odbora delegira v deželni šolski svet slovenski napredni odbornik in pa odbornik velejega posestva. To je vse! Kar se je

dogovorilo, velja le za deželni zbor; izven zbornice pa imati obe stranki v vsakem pogledu proste roke, in če bodo Nemci kdaj silili v slovenske interese, zapoditi jih hočemo s tisto možato odločnostjo, katero je Šuklje dosedaj kazal — v menjavi svojih načel! Dalje si usojam trditi, da je bil dogovor glede gledišča plod tiste divje gonje, katero so klerikalci vprzorili proti slovenskemu gledišču. Da bi ti može moč v rokah imeli, bi to gledišče niti beliča ne video. Zasluga narodne - napredne stranke je, da je rešila slovensko gledišče; ta zasluga pa se danes — posebno po naših političnih pivnicah — ne ceni previsoko. Ali bodočnost bode brezdvobeno pravičnejše sodila, in to je, kar me tolaži. Dogovor glede deželnega odbora v deželnem šolskem svetu, pa je bil plod razsodne in pametne taktike, ki zahteva, da deželni odbor ne sme imeti klerikalne večine. Deželni šolski svet ne prihaja posebno v poštev, ker je tako vstrojen, da ima vlada v njem vsikdar večino. Če so ljudje, ki pozitivno vero izkorisčajo za taktično sredstvo, čemu naj bi se nam omenjena taktika v zlo štela? Nasprotno, meni se ta taktika razsodna in pametna vidi, ker se je po nji uničil klerikalni vpliv v deželnem odboru. V ti jami pa se je rodil tisti vik in krik, kojega že nekaj let goni cela klerikalna garda proti nemški zvezzi. In bolj kot je prazna butica, glasneje kriči! Pri tem pa jim ni za narodnost, pač pa za izgubljeni klerikalni vpliv. Tako je bil rek dr. Šusterščič.

Sedaj pa svojega pristnega prepričanja tudi na skrivam za oblaki! Vsaj sem jednak, kakor Šuklje še dandanes, v mladosti taval od prepričanja do prepričanja. Danes sem v tem pogledu že davno zasidral ladjo. Prepričanje se je vkoreninilo v meni, da sta klerikalizem in tista pohlepna politična duhovščina, koje imamo obilo, v današnjih dneh najhujša sovražnika in največja nevarnost slovenskemu narodu. V tem oziru ne poznam nikake sentimentalitete: dokler živim, dokler migam z zadnjim prstom bodem nasprotovali duhovščini, ki s svojimi kreaturami druzega ne dela, nego da žre, žre in žre na telesu slovenskega naroda. In če ostanem pri tem sam in osamljen kakor drevese na skali, nič ne de. Principi obusta!

Sicer pa pozivljam gospoda dvornega svetnika, da naj samo jeden slučaj dokaže, da je vsled zgoraj omenjenega ponižnega dogovorčka v deželnem zboru, ali pa tudi v deželnem odboru propadla zadeva, slovenski narodnosti koristna, ali pa sprejeta bila zadeva, ravno ti narodnosti škodljiva! Takega dokaže ne bode mogel dognati, in naj skupaj z grebe vso svojo prefrigano modrost. In to zategadel ne, ker ponižni ta dogovorček naši narodnosti še ni provzročil niti najmanjšega kvaru. Pač pa je mož, da se je vsled njega zapičil ta ali oni tri v klerikalnemu mesu. Na tem mestu pa omenjam, da klerikalstvo ni ničesar spe-

cialničarko in izjavil, da goslij vendar ne proda.

Šele po dolgem in temeljitem pregovaranju in ko mu je ona natančno dokazala, da se na Dunaju brez dejanja tudi kratek čas ne da živeti, je počasi in žalosten spravil denar, plačal še s svojim ostalim drobišem in odšel.

Več ko mesec dni je čakala žena, veselila se obljubljenih 1000 K in premisljevala, ali bi ne kazalo trdit, da je dodala k svoti 16.000 K še toliko, da je izgubil pri igri nad 200.000 K, vsled česar je v tem trenotku res v denarni stiski ter je nevarnost, da podleže skušnjavi in prodá gosli, toda ne ceneje kakor za 17.000 K.

Gostilničarka si je prizadevala na vse kriplje, da bi vsaj nekaj še odibila od svote 16.000 K, toda zaman. Konečno sta se pogodila za 16.000 K, katere je bila že našela na mizo. Umetnik je žalosten preštel denar, zložil bankovce v kupček in odprl listnico, potem pa neprisakovano naglo in energično pornil kupček bankovcev nazaj pred go-

cificno slovenskega! Da smo evangeliški bratje, ali pravoslavni, bili bi ravno isti Slovenci, kot smo danes. Pozitivna vera nima s slovenskim rojstvom ničesar opraviti. In naj se Šuklje polagoma spreobrne k budistični pozitivni veri, ali naj postane častitelj zlatega teleta, bo neprestano in vsikdar ravno isti Slovenec, kot je danes! Če pobijam klerikalstvo, ne pobijam s tem svojega rojaka kot takega, ker katoliška vera v klerikalstvo z našim slovenstvom prav čisto nič opraviti nimata. Kar je torej govoril Šuklje o smrtnem in na glavnem grehu, katerega sem baje po njegovu najnoviješi logiki učinil proti lastnemu rojaku, proti rodnemu zemlji in lastnemu narodu — ni bilo drugega nego fraza, prazna in slammata fraza.

Ravno isto velja o Šukljetovih besedah: »Tavčarja je zahvaliti nad vidnimi napredki nemškega življa, kar je on bil sejal in njegova stranka, to sedaj žanjejo in z veselim obrazom v skedenj in kašto spravlja — Nemci na Kranjskem!« Vse te pavšalne trditve zrasle so na gredici političnega Šarlantstva, ne pa na gredici resnoljubja. Kaj tako splošnega se lahko vrže v obraz zabitih mas, kakor so bodoči volilci Šukljetovi, ne pa resnim možem, ki zahtevajo za vsako trditev strogega in točnega dokaza. Gola beseda ne velja nič, dejstvo je treba, in te je imel katoliški dvorni svetnik navesti če se je hotel izogniti sumu, da hoče obrekovati. Kaj pa so spravili Nemci v svoje kašte vsled ponižnega in neznatnega dogovora v deželnih zbornic? Z dejstvji na dan! Ali je Ljubljana dandanes bolj ponemčena, nego je bila tedaj, ko je njen tlak osrečeval Franc Šuklje kot barona Winklerja plačani časnikarski strežaj? Ali je pri naših sodeliščih slovenščina imela več veljavne takrat nego sedaj, ko obema gremijalnima sodeliščema v deželi načeljujeta poštena slovenska moža? Ali se je pri finančnih oblastnih mordih slovenščina manj zatrivala nego sedaj, ko prvi finančni oblasti v deželi načeljuje tudi poštene slovenski mož? Nasprotno, povsod je viden napredek, in le srečec ga mora tajiti! Tudi naši politični uradi, ki so bili nekdaj refugij za vse pohojene tujezemske plemišča, odpri so dandanes na stežaj sinovom domačih rodbin. Povsod je napredek, in tajti ga le tisti, kojega tlači marasius senilis.

In nemški naval? Kaj pa imajo naši Nemci danes, česar bi že pred desetletjem ne bili imeli? V čem pa se kaže ta nemški naval? Tuditukaj je treba z dejstvi na dan. Morda v tistih ljubljanskih demonstracijah? Kaj pomenjajo te? Navadno škodujejo tistim, ki so jih provzročili. Resen politik ne računa z njimi! Morda v tistih ponočiščnih poučničnih napadih? Take reči naj mladi možje sami med sabo poravnajo, kakor se to godi v

Dalje v orlogi.

Nekega dne pa je vzela etui z goslimi, stopila na tramvaj in se peljala k priznanemu večaku vpršati, koliko bi se dobitilo za nje. Krčevito in izbuljenimi očmi je gledala moža, ki je nataknivši očala ogledoval gosli od vseh strani. Ko pa je izjavil po pravkratem preiskovanju, da gosli niso več vredne kakor 4 K, se je sedela in onesvestila, kakor bi jo bila zadebla strela

drag, v Plznu in drugih čeških mestih! Take afere služijo Ivanu Štefetu in dokaz germanskega napredka, in nevejemoše »Edinost« v Trstu, kjer smo pa njeni mladenčki itak prav zelo živonični na ulicah! Mi v Ljubljani pa nešejemo take zadeve zgolj s stališčem, ki naj naši mladenčki, če mora že na tak način pretež biti, gledajo, da se po in da niso tepereni.

S tem sem povedal vse, kar sem imel dvornemu svetniku Šukljetu, kot po božji in po milosti dr. Ivana Susterša novorojenemu katoliškemu kandidatu odgovoriti. Ob koncu še ratka opazka, ki budi posvečena Slovencu. Ta list je namreč opetovan trdil, da smo radi Šukljetovega negatstva vsi konsternirani. Kaj še neki? Ponošni smo, ko opazujemo, kako vse, kar pri nas odpade, pada na klerikalno mizo. Ali bolj trivijalno povedano: naši odpadki so slastna jed klerikalnemu omizju! Ako bi hudo biti, spominjal bi se beseda, ki prihaja k hiši z besedami: Gospod, ali imate kakše ponošene, stare hlače? Pa je bolje, da končam, da bi se spominjal tega berača!

Dr. Ivan Tavčar.

Ali je Pij X. papež po volji sv. Duha?

Katoliška cerkev uči, da sv. Duh obsenči v konklavu zbrane kardinalne, da oddadó svoje glasove onemu, katerega je sv. Duh določil papežem. Kakor se pa kaže, je pri zadnji volitvi sv. Duh ali podlegel svetnemu dvoškemu vplivu, ali pa je sprva pomotoma večino kardinalov obsenčil, naj glasujejo za Rampollo, dočim je pozneje svojo pomoto spoznal in kardinalne dirigiral, da so volili Sarto. Od katere strani koli se bojta ta etvar razmotriva, nauk o ne-posrednem vplivanju sv. Duha na kardinalne pri papeževi volitvi je omajan do celia. Ali se more sveti Duh motiti? More li biti človeška volja močnejša, nego njegova — božja? To so vprašanja, na katera pač ne bomo dobili odgovora. Da je Bog svoje ljudi baš pri tako važnem dogodku, kakor je papeževa volitev, pustil na cedilu, je zares žudno. Trdna vera v nepobitne načine katoliške cerkve je močno omajana. To je velik udarec za cerkev, ki se v tem slučaju niti starega izgovora ne more posluževati, da Bog sam ni hotel tako. Saj Bog je hotel Rampollo za papeža, to se je jasno pokazalo, ko je ta dostojanstvenik takoj sprva dobil večino glasov v konklavu zbranih kardinalov. Bog je pač hotel, toda pobožna katoliška Avstrija tega kratkomalo ni hotela in Duhu svetemu ni prečastalo drugač, da se je vdal njeni nepremagljivi volji. In patrijarh Sarto je bil voljen poglavarjem vesoljnega katoličanstva.

Zanimivo je, kako stališče zavzemajo klerikalni listi nasproti temu faktu. Razumljivo je, da jim je cela zadeva skrajno neljuba in bi jo naj-

raje kratko zamolčali. Ko pa je po dolgem kolebanju avstrijska vlada v svojih listih le priznala, da se je poslužila svoje takozvane veto-pravice in da je ugovarjala proti izvolitvi kardinala Rampolle, so bili klerikali v hudi zadregi. Da bi odvrnili pozornost od tega slučaja, to je, da bi se verniki ne bavili preved z dogmatično stranjo te zadeve in ne začeli o njej razmišljati, razmotrivo sedaj klerikalni listi zgolj vprašanje, da li je bila Avstrija upravičena proti izvolitvi bivšega državnega tajnika ugovarjati, ali ne. Ker pa je baš ta pobožna katoliška Avstrija, ta prva hčerka sv. katoliške cerkve, spravila cerkvene kroge v najhujšo zagato in stisko, se avstrijska vlada prav pošteno ošteva in se ji naravnost predbaciva nezmožnost in nesposobnost. Avstrijska vlada naglašuje, da se je veto-pravice poslužila samo radi tega, da bi zasedel Petrov stol miroljuben in spravljiv mož! To se je posrečilo, ker je bil voljen papežem Sarto.

Toda, če je Avstrija s svojo zmago v konklavu dosegla to, kar je nameravala, je veliko vprašanje. Res, voljen je Sarto, ki je miroljuban, kakor se zatrjuje, toda njegova volja ni odločilna, tu odločujejo druge sile, proti katerim je celo papež brez moči. Vpliv teh faktorjev se že kaže, zekaj, kakor se zatrjuje, bo državnim tajnikom imenovan znova kardinal Rampolla. Ako se to obistini, potem bo pač Avstrija imela še priliko premišljevati, da li je bilo umestno, sta viti zapreke sv. Duhu.

Skupščina dalmatinskih Srbov.

Pretekli teden so se zbrali v Spletju zastopniki srbskega naroda v Primorju, da se posvetujejo o organizaciji svoje stranke in da odločijo, kako stališče naj zavzemo Srbi napram predlogu, da se Srbi slože s Hrvati. Razprava je bila vseskozi zelo živahn, včasih celo burna. Končno se je volil poseben odbor z nalogo, da sestavi, oziroma revidira program stranke in njene organizacije. V glavnih potezah navajamo najvažnejše točke tega programs: Srbska narodna stranka stoji na stališču narodnega načela in je pripravljena, izvajati iz tega vse posledice, ki se tičejo vprašanja zdajnjenja s Hrvatsko, v kolikor to ni na škodo srbski narodni misli; vendar je še danes protivna združenju s Hrvatsko in Slavonijo iz političnih nagibov. Srbska narodna stranka bude gojila dobre odnose z vsemi Slovani v državi in jih bude po svojih močeh podpirala v borbi za narodne ideale. Napram dogodkom na Balkanu bude žodčno zastopala načelo: Balkan balkanskim narodom, Skupščina je ta program odobrila in upravn odbor pooblastila, da sme prosti voditi pogajanja s Hrvatimi v zadevi sloga. To je vsekakor najvažnejši sklep, ki bode za-

zadnji razvoj političnih odnosej v Dalmaciji odločilnega pomena. Prvi korak k srbsko-hrvatski slogi je storjen in priznati se mora, da so Srbi radostno brez obotavljanja sprejeli bratovško roko, katero so jim ponudili Hrvatje v spravo. Zaključki skupščine so napravili na Hrvate najboljši vtis to tembolj, ker so skupščinarji — Srbi, kar se je prvič dogodilo, nabrali lepo sveto za družbo sv. Cirila Metoda, kar bode kolikortoliko tudi priporočilo, da se sasoma popolnoma ublažijo nasprotiva med temem vejam enega naroda.

Kriza na Ogrskem.

Včeraj ob 1. uri popoldne so se začele avdijence pri cesarju v krajevem gradu v Budimpešti. Prvi je prišel na vrsto grof Khuen Heder vary, ki je cesarju nasvetoval, naj bi sprejel tudi opozicijske poslance. Sprejeta bodeta baje poslanca Kossuth in Szederkenyi. Vsekakor bo zbudilo v političnih krogih veliko senzacijo, ako bo prišel pred cesarja sin revolucionarja Ludvika Kossutha. Razun Khuen je sprejel še včeraj cesar grofa Csakyja, grofa Apponyija, grofa Julija Andrassyja in Karolyja. Za vsakega je bila določena polurna avdijenca. Danes sprejme cesar grofa Julija Szaparyja, Wekerla in Hodossyja; v nedeljo barona Banffyja, pl. Herczignja in Zichyja. Avdijence bodo trajale do četrtek. Ako bodo razgovori imeli veshe, bo sprejel cesar v četrtek znova tistega parlamentara, ki se mu poveri sestava kabineta. Storiti bo moral to v dveh dneh, ker se cesar v soboto 29. t. m. zopet odpelje. Med tem pa se grof Apponyi neprenehoma pogaja z opozicijo. Konferiral je že tudi s Kossuthom. Največ upanja za ministrstvo imajo grof Csaky, grof Julij Andraesy in grof Karolyi.

Vstaja v Macedoniji.

Sedaj so začeli celo tisti oficijalni časopisi, ki so dosedaj pomirjali duhove, priznavati, da se položaj v Macedoniji pa tudi v Stari Srbiji tako poosnjuje, da je vojno posredovanje skoraj neizogibno. Najobupnejši je položaj v Monastiru. Vstaši so pretrgali vse vezi z mestom ter obkrožajo mesto neprestano. Kristjani so v svojih hišah zbarikadirani ter se preživljajo le z mesom domačih živali. Oblasti ne morejo več krotiti Turkov. Tuji konzuli ne morejo iz mesta, ker preži nanje vojašto.

Vse, kar more nositi puško, je edšlo med vstaše v gore. Tudi kmetje se trumoma pridružujejo. Hilmi paša je dal nabit po deželi oklice, naj kmetje mirujejo ter počakajo izvršitev reform. Vstaši so mu odgovorili s sledenim oklicem, ki je tiskan v treh jezikih: »Kmetje, stari tlačitelj Macedonije vas poziva, da ločite svojo usodo od usode pomognih, ki se bojujejo za vašo osvoboditev iz turškega jarma. Vi veste,

— »Caro Leis, je dejal policijski komisar, ko je Minzi sedel v gondoli, »v Trstu o svojih tukajšnjih doživljajih lahko govoriti, kar hočete; za nas govoriti dovolj dejstvo, da smo vas iztritali iz Italije in poslali v Trst.«

Ko je parnik prišel v Trst, so na Karlovem pomolu že čakali policijski official Titz, detekciv Nušč in več drugih redarjev in so presenečenega Minzija sprejeli s primerno ljubeznostjo ter ga nemudoma odpravili v ulico Tigor, kjer so mu pre skrbeli kako varno bivališče.

Minzi je bil ves obupan in je pri zasiščevanju izpovedal in potrdil vse, kar so od njega zahtevali, samo tega ni povedal, da je on prekrobel načrte. Čim ga je preiskovalni sodnik vprašal, v kaki zvezi je bil Sancin z njegovim poskusom, je Minzi takoj začel Sancina dolžiti, da ga je on najel, da je on vse vprizoril, sam pa da je bil samo Sancinovo orodje. Prav ničesar ni hotel vedeti o celih stvari in vso krivo metal edinole na Sancina. Policija je zdaj razvila ves svoj aparat in se trudila na vso moč, da vlovi Sancina. Dvorni

svetnik Rinaldi se je zelo zanimal za vso stvar in policijski ravnatelj mu je moral vsak čas poročati o — neuspehu vsega prizadevanja vlovit Sancina. In dvorni svetnik Rinaldi je ostro obsojal nespretnost in nesposobnost policije — na tistem se pa smejal, ker je vedel, da je Sancin že na varnem.

Prišedši v Benetke je Sancin nakupil, kar je bilo najbolj potrebno za daljše bivanje na deželi, potem pa se z Emo takoj odpravil v Mestre, da se nastani v hišici, katero je bil blizu tega mesteca najel.

Šla sta od Mestreja peč med duhodičimi vrti in Ema se je veselila kakor otrok, da je na deželi. Pot ni bila dolga. Kmalu sta bila blizu hišice, ki je stala sredi velikega vrta in je bila vsa obrasla z zelenjem.

— Kaj sva že na mestu, gospod Viktor, je vprašala Ema.

— Dekelce moje, je dejal Sancin, zdaj me nikakor več ne smeš vikati ali ogovarjati z gospod Viktorom. Le navadi se, me tikati!

— Tega se ne upam!

— Kaj me nimaš nič rada?

kaj pomenijo turške reforme, saj ste morali to gledati 25 let. Ozrite se naokoli, in povsed vidite žalost in bolest: vaše hiše so pošgane, vaši bratje so ubiti, v ježi ali pa v proganju daleč od domovine, vaše žene so osramotene po sultanovih tolkah in jutri že bodete morda sami zapadli turški besnosti. Kmetje! Še enkrat smo razvili zastavo z gesлом: »sloboda ali smrt« in upamo, da je to zadnjikrat. Zmagali bomo in Evropa ne bo dopustila, da postane Balkan morje krv, grob našega naroda. Za nami vsi v tej odločilni borbi zoper skupnega sovraga, dali vam bomo kruha in orčja in naši bratje bodo branili vaše žene. Pridite vsi, pričakujemo vas!«

Grški ministrski predsednik je razposlal zastopnikom velesi poročila grških konzulov v Macedoniji, v katerem se navaja, da so letelo v grške cerkve in šole v Kruševu dinamitne bombe ter je bilo 322 grških hiš začaganih. Ministrski predsednik prosi velesile, naj napravijo konec takim grozodejstvom, pod katrimi trpe najhuje Grki.

Vstaši imajo vedno srečo, da pridejo do orožja in denarja. Blizu Drinopolja so vstaši ujeli 2 turške častnike in 60 vojakov. Razoznali so jih ter jih nato izpustili. Pri Korstu pa so napadli vstaši turški poštni vlak, ki ga je spremljalo 60 vojakov. Vojaki so se uprli ter so padli do zadnjega moža, na kar so vstaši odnesli 9000 frankov.

Turško vojaštvo vprizarja strašna grozodejstva. Po celem okraju Monastir ropajo in požigajo. Po zavzetju mesta Kruševa so se vsuli turški vojaki po hišah ter vse poropali, ljudi pa poklali. Med ubitimi je tudi več Grkov. Blizu Serina so razrušili turški vojaki pet bolgarskih vasi, pobili so nad 200 kristjanov. V Sjavati so začigali hiše ter jih obkolili, da ni mogel nihče uiti. 40 oseb je zgodilo.

V Carigradu se boje Turki bolgarske zarote, vseled česar narašča sovraščdo do Bolgarov in Rusov. Neki turški vojaki je napadel ruskega poštnega uradnika v službi ter ga hudo ranil. V Peču je guverner mobiliziral vse bataljone turške rezerve.

Politične vesti.

O nadvojvodi Ferdinandu Karlu pišejo »Nar Listy«, da je prevzel protektorat nad razstavo v Aussigu, dasi se je razstava proglasila za vsemensko ter se je Čehom vstop prevedal.

Kanonik — germanizator. Kanonik v Lvovu Gorazdowski namerava v septembri otvoriti nemško ljudsko šolo. Občinski svet je edlečno protestiral proti takemu ponemčevanju.

Ernest grof Hoyos-Sprinzenstein, podpredsednik gospodke zbornice, je umrl včeraj v Semmeringu.

— O, rada pa —

Na hišnih vratih se je prikazala širokopleča Furlanka, zagorelega lica in velikanskih prsi, ki je vidno z veliko težavo pozdravila Sancina in njegovo prijateljico tako prijazno, kakor je bilo tej osorni ženi sploh mogoče.

— Moja žena, je Sancin predstavil Emo.

— Veseli me, gospa — srečna sem —

Točista Furlanka se je priklonila, kolikor ji je to dopuščala njena občnost. Potem pa so se otvorile zatvornice njene zgovornosti in obširno je pripovedovala, da je Sancinova priljaga že dospela in da je že vse pripravila za ljube teste. Spremlila je Sancina in Emo v prvo nadstropje in jima razkazala sobe.

Bilo je ljubko gnezdeče, katero je Sancin pripravil svoji izvilenki. Ko je pa zagledala spalnico, je Ema zarudela in po njenem obrazu se je razili globoka žalost. Tajnosti ljubezenskega brevirja so ji bile znane, saj je dobro leto delala med šiviljami in modistinjami in iz

— Srbski kralj Peter je imenoval polkovnika Mihajlovića, ki je igral med zarotniki važno vlogo, peveljnikom drinske divizije. S tem je začel kralj zarotnike premeščati.

— Grško-turška zvezda? V Carigradu so prišli trije grški častniki, da se baje pogajajo za zvezdo s Turčijo, v katerem slučaju bi Turška dopustila, da se Kreta združi z Grško.

— Turški ministrski svet je sprejel brez pogojno vse ruske zatevne glede zadoščenja za umor konzula Rostkovskega. Ob turška častnika, ki sta smotila truplo umorjenega konzula, sta degradovana. Bivšega valija Ali Riza pašo so že odpeljali iz Monastira v progonstvo v Tripolitanijo.

— Italijanske finance. V prvem letnem polletju se je uvozilo v Italijo za 1069 077,803 lir, izvoz pa je povišal za 824,543 244 lir. Uvoz se je uvozilo za 50 723 638 lir, izvoz pa za 11 297 625 lir.

Dopisi.

Iz Šiške. Naše domače šolske razmere silijovestnega opazovalca, da mora obsoditi one faktorje, ki so poškodili naše šolsvo urejati. Dejstvo je, da gotovi elementi hrepene po šulfreinski šoli in celo že v kratkem pričakujejo realizacijo svojih želja. To dejstvo naj opravičuje kritičen pogled v šolske zadeve Šišenske, pokaže naj: da so nepovoljne razmere domačega šolsvstva le posledica zavlačevanja in bagateliziranja najvitalnejših vprašanj s strani odločilnih faktorjev, kateri naj bi vendar enkrat storili svojo dolžnost, ako hočajo, da se odvrne odij, da je sedanja nebržnost imela namen, delati v prilog nemški šoli. Šolsko poslopje, ki se je leta 1882 — po kratkovidnosti zgradilo le že danes, ko se je pomnožilo število šolskih obiskovalcev na 241, ki se bo pa vsled odredbe, da Ljubljana v ljudske šole ne bo več sprejemala učence iz Šiške, kamor je zahajalo zadnje leto 261 otrok — pobjdilo. V Šiški je 500 do 600 za šolo godnih otrok. Že leta 1886 je postalno očitno, da šolski prostori ne zadostujejo, ko se je moral tretji razred potisniti v sobico, ki ne odgovarja ne pedagoščnim, ne zdravstvenim predpisom. Občina in krajni šolski svet sta prosila odpomoči; po dolgem zavlačevanju prislovo je do komisijo obnovil obnovil 8. aprila, 5. decembra 1900 in 4. aprila 1901, ko je obnovljeno so pa ostale brezupšne vsled nesoglasja zastopnikov občin Zgornje in Spodnje Šiške. So pač interesi teh dveh občin zelo različni. Prva, k župniji sv. Vid spada občina aspirira na soužitek Bitenčeve ustanove, do katere pa je po postavi baje le opravičena, če si postavi lastno šolo; Zgor. Šiški bi zadostovalo še danes, ko se je pomnožilo število šolskih obiskovalcev na 241, ki se bo pa vsled odredbe, da Ljubljana v ljudske šole ne bo več sprejemala učence iz Šiške, kam

sedanje šolsko poslopje. V očigled takih diferencij občinama Zgornja- in Sp. Šiška je sporazumljene izključeno. Mesto pa, da bi odločilne oblasti vozelj, katerega zastopniki občin niso zamogli razvozljati, presekale in z ono energijo posegle v velevažno zadevo, katero čestokrat kažejo, — prepustile so pre porno vprašanje občinam v rešitev, ki ga že 17. oziroma 12 let tako razširjate, da ste od sporazumljene vedno bolj oddaljeni. Vsak trezno misleč človek v Šiški uvideva, da je šolski dnanizem nevzdržljiv, da trpi pod to nezdravo zvezo v gled in napredek šole, da trpe škodo otroci in njih reditelji ter da baš te okoliščine vzbujajo in krepijo pogum in podjetnost javnih in skrivilnih Germanon a la Oton Janischofsky, Unger, Kübschmann, Mazulini itd., ki danes ne računajo le na doseg nemške šole, marveč že zavestno trdijo celo, da bo šišenska občina morala nemško šolo graditi in vzdrževati. Čuje! Nemogoče pri nas tudi kaj tega ni. Če je morala svoj čas z nemškimi šolami preprečena Ljubljana pod baronom Winklerjem zaradi 40 nemških otrok na mal nemško šolo odpreti, v katero pa niti eden oglašenih otrok ni vstopil, če 4 tisoč slovenskih otrok v Trstu že 18 let zmanj slovenske šole prosjači, potem je verjetno, da bi se tudi Šiška pimorata zidati in vzdrževati šolo za večinoma nemškutarske ali tuje otroke preje, kakor ji bo omogočeno preskrbeti potrebnih prostorov za slovensko domačo deco. "Slovenec" je prav slab informiran, če naklada odgovornost za nezmožnoslovenske razmere v Šiški sploh, zlasti pa glede nemške šole na prednjakom na ramena. Občinski zastop in krajni šolski svet, kot edino poklicana faktorja, da opozarjata vrhovne oblasti na šolske potrebe ali nedostatke, da stavita predloge in pospešujeta njih izvršitev, sta v tem oziru svojo dolžnost opetovano storila. Očitanja naj toraj "Slovenec" naslov na pravo, njemu dobro znano adresu in naj ne dela krivice onim, ki pod težavnimi razmerami z občinari vred trpe škodo in nezaslužene žalitve. Je li napredna stranka kriva da šišenska šola ne zadošča? So li naprednjaki zakrivili, da je moral dober učitelj, izredno nadarjen pevec in izvrstni glasbenik iz dežele, v kateri učiteljev pomankuje, ki je prosil v Šiško, in je 5 let kot suplent tlačil le v nad, da bo nastavljen v Ljubljani ali v ne bližnji okolici, kjer se mu je nudila prilika, se na glasbenem polju še dalje izobraževati in **delati**? Ali se ne preprečuje in zavlačuje vse, kar bi vtegnilo šišenski šoli koristiti? Ali je potem čudno, ako nastane sum, da tiči v tem sistem: narodno Šiško zapostavljam, v napredku zadržavati? Na čegavo korist? Občina in krajni šolski svet sta prosila, da bi se trirazredna šola razširila v 4. ozir. 5 razrednicu in to na podlagi statističnega materiala. Slav. dežel. šolski svet prosiši mi ugodil, pač pa je dovolil z ač s n i četrti razred. Definitivno razširjenje šole v 4., ozir. 5. razrednicu si je pridržal do časa, ko se izpolnijo predpogoj za zakona. Solske razmere v Šiški ostanejo torej pri starem, dasi znaša število učencev za 4. ozir. 5. razred s prijetimi ljubljanskimi repetenti 114. Radoveden sem, po katerem ključu in zakonu se bodo našli pogoji za šulvereinsko nemško šolo v Šiški. Ko bi se bilo prostorno vprašanje pravocasno rešilo in razširjenje šole odredilo, bi se učenci od tretjega razreda dalje nemščine učili, kakor to zakon predpisuje in gotovo bi ne hodilo 261, večinoma slovenskih otrok v šulvereinsko in mestno nemško šolo v Ljubljano, vsled česar bi takozvanih argumentov za ustanovitev nemške šole v Šiški danes ne bilo. Ker pa domača šola ne podaja pogojev za ono razširjenje, so podani pogoji za ustanovitev nemške šole v Šiški, kali? To je tudi logično! Občini s 3000 prebivalci, z živahno trgovino, z reguliranimi ulicami, občini, katera se pripravlja, da napravi vodvod in uvede kanalizacijo, ki so bliža inkorporaciji z glavnim mestom itd., bi bilo pač želeti, da pride vendar enkrat do tega, da dobri primerne šolske prostore, stalne razrede in stabilno dobro učiteljstvo, da bodo odstranjeni vzroki opravičenih tožba in neopravičenih naklepov.

F. D.

Šuklje pred volitvijo.

III.

Šuklje v Litiji.

(Konec.)

Takozvana lastninska pravica v resnicni ni drugo, kakor užitna pravica, katero veže po Bogu dana dolžnost, da porablja človek le njene sadove. V srednjem veku so bila zemljišča in druge produktivne vrednosti stvari javnega prava. Posamezni jih je smel uživati, ali moral je družbi zato kaj dati. Kdor družbi več vzame, kakor ji vrne, je tat. Lastnina ne sme biti privatna, v poljubnem porabo človeka ampak posest, katero vežejo javne dolžnosti in pravice.

Soc. demokrati stermijo po odpravi lastnine v vsaki obliki. Soc. demokrati ne poznavajo razvrščene družbe z raznimi državnimi in družbenimi funkcijami, kakor srednjeveško gospodarstvo in družbeno življenje. Soc. demokratična družba bi bila le masa, ki bi obstajala iz atomiziranih ljudi, katero zvezo bi vladala birokracija, ki izhaja iz velitve ljudske mase. Ta zvezza ne bi bila zagotovljena po organih, ki vsled svojega poklica sodelujejo ampak bi bila umetni aparat. Kaj takega bi se le držati dalo s silo, ali zvijačo. Velitve bi vodila manjšina prekanjenih ljudi, kakor sedaj, kar pa je komedijanstvo. Pravo ljudsko mnenje ne bi prišlo do veljavne. Soc. demokratične ideje niso vzete iz družbe vodčih zakonov, ampak so, kar sem v Ribnici povedal v zmotnih idejah, take zmote človeškega duha. Ali iste imajo nekaj zdravega v sebi. Le načelo razumljene resnice so: "V potu svojega obrazu bodes jedel svoj kruh." Tudi otroci, onemogli starci naj se osigurajo po pravičnem socijalnem red u. V boju med socijalizmom in kapitalizmom gre se za to, da li lastninsko pravico smatrati kot pravo nравnega, moraličnega gospodarstva čez kako stvar, po katerem ima lastnik dolžnost jo rabiti po njenem nrawnem smotru, ali ako je pravo absolutnega gospodarstva, naj pride iz njega, kar hoče. Ako delavec v konkurenči delodajalev suho skorjo dobi, to ne briga kapitalista. Soc. demokracija se temu sistemu brani, in ona kaže na te rane naše družbe. Ali ona spregleda, da ne vladajo družbe samo posledice gospodarstva, ampak tudi zakoni narave, pameti. In tu se moramo upirati mi kršč. socijalisti tej stranki, ki brez vere, nrauvin zapovedi tira mase ljudstva v prepad. Ako postanejo soc. demokrati pravi kristjani, potem smo vklj, potem nam katolikom ne bodo očitali, da hočemo zagovarjati z vero bogata.

V današnjih časih mi pametni katoliki ne tolazimo več vas delavev z onim svetom (to storimo le še mej kmeti), — danes stojimo v delavskih vprašanjih na strogo pravični tleh krščanske podlage. In za to življenje nam je kot izgled dana le družba srednjega veka. Vezan lastnina, vezani, po poklicih razvrščeni ljudje, delaveci, voditelji dela, revči, bogataši, kralji in cesarji, opati, škofovi in papeži in razne vrste posvetne in duhovske hierarhije in to vse v službi za lepo organično zvezan o družbo, ki vozi na Eljeverem vozu direktno v svitla nebesa. Predčimo si svetle besede nedavno umrlega papeža Leon XIII. v encikliki iz leta 1878: "On, ki je vse ustvaril in ki vse vladá, je določil v svoji previdnosti in modrosti, da prihaja najnajče po srednjem, srednje po višjem do svojega smotra. Kakor je hotel, da so tudi v njegovem nebeskem kraljestvu raznovrstni podrejeni angelji, kakor je odredil razne rede in različnosti uradov v njegovi sv. cerkvi, tako da niso vsi apostoli, učitelji, pastirji, tako je Bog določil tudi v človeški družbi več stanov, ki so na časti, pravicah, močeh različni."

Taka bi imela biti tudi država, slična cerkvi eno telo, ki ima razne ude, nekatere plemenitejše, od drugih, ki se pa vsi medsebojno družijo v delu za občni blagor.

In če bo to, potem bo veljalo, kar cerkveni socijalisti v krščanski družbi srednjega veka vidijo: "Sele katoliška cerkev je dala človeštvu pravi socijalizem. To je isti socijalizem, katerega je Bog določil pri stvarjanju sveta, katerega je pa greh človeka preobrnal v nasprotno, razvivši sebičnost, izkorisčanje slabotnih, suženjstvo in vsa zla zaničevanje človeka. Katoliška cerkev je raztrgalna verige suženjstva, ali jih vsaj razvezala; ona je privedla delavškega sužnja skozi posredovalne razmere do svobodnega obrtnika in tako do gospodarja cvetičnega mest srednjega veka, ona je napravila iz sužnja bogatega, pravno zavarovanega kmeta, ki je sicer bil vezan v srednjem veku na svoje zemljišče, katero zemljišče pa je bilo tudi zvezzano s kmetom, tako, da kmet zemljišče ni mogel vzeti oderuh ali davčni ekskutor. In na teh trdnih podlagah posesti in človeka vredne samozavesti so stale trdne podlage višjih stanov do kneza, cesarja. Vsak je služil v svojem ožjem krogu pravici in dolžnosti občnemu blagru in dobival je iz njega svoj delež časti in posvetnega blagra. Krščanski socijalizem srednjega veka ni poznal človeških "mas", kakor je današnje industrijsko delavstvo, ki je odvisno od konjunktur svetovnega trga, oziroma od volje spekulantov. To vse je produkt zopet obnovljenega peganstva, anarhističnega boja za biti ali ne biti, katerega je povzročilo ravno to peganstvo".

Hitem h koncu. Še nekaj osebnega. Pisal sem enkrat kot liberalce nekaj o francoski revoluciji. Tedaj sem mislil, kakor drugi liberalci in socijalisti, da je krščanstvo, ki je med barbarske Nemce in Slovane prišlo v zgodnjem srednjem veku, okov osebnega suženstva tesnejše stisnilo, da je krščanstvo ljudstvo vrglo na trebuh. Misli sem, da kristjan ne gre z glavo po

konec v krščanski paradiž, da leže po vseh štirih vanj. Mislil sem, da kristjan ne sme glave po konci nositi in zavrgel sem pokatolicenje delavskega broja, misleč, da bi delavstvo v katoliškem duhu onemoglo. Mislil sem, da zatajevanje samega sebe, potprežljivost, ponosnost, lastnost pasivnega trpljenja niso socijalne čednosti, da so nasprotno težjam ponosne, energične in vedno bojažljive in za boj pripravljene proletarske stranke. Mislil sem, da je morala le za politične dekadente, za proletarijat lumbrov, to je za smotre fiziologično pokvarjenih ljudi. — Mislil sem prej, da so v krščanstvu vse enaki — v brezpravnosti, ter da je v krščanstvu bolchevata tudi individualistična tendenca. Rekel se mi je sicer, da je krščanstvo prvo narodne meje razbrisalo. Ali vprašal sem: "Zakaj?" In odgovarjal sem: „Ne zato, ker je bilo internacionalo socijalistično, ampak ker hoče vse narodne posebnosti razkrojiti, da postavi posameznega človeka v stanje, da je dosti absoluten, izvan sveta, nad svetom stojičte bitje.“ — Mislil sem prej, da jemlje moderno gospodarstvo človeka kot del celote le v druženju z družinami ljudmi, da misli krščanstvo strogom atomistično: del je pred celoto, individuum stoji nad rodom. Mislil sem, da si domisluje katoličan, da se svet le okoli njega suče, da rod, svet izgine, individuum pa ostane. — V težki zmoti sem živel, ko sem to mislil. Sreč mi je težko, ako se tega spominjam. Ali izpovedati se moram, da drugim in manj razboritim povem, kako zamore velik talent zabresti v tem. Razjasnil sem vam danes, kaj je krščanstvo in katoška cerkev. Kaj sem prej tudi grdo o tej cerkvi mislil, ko sem v zgodbini bral, da je kralj Alfonz Aragonški pač Evgen IV rekel, da je katolička cerkev — ista ženska, — ki se vsakom ponuja, ki se ji bliža z denarjem! Velik grešnik sem bil. S solzni očmi se poslavljam do vas, ki nikdar niste takih misli imeli, ki ste čisti v tem oziru danes, kakor ste prišli iz rok večnega stvarnika. Bog vas obvari, z Bogom! —

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 22 avgusta.

Iz konfiskacijske prakse.

Pred kratkim je zaplenilo c. kr državno pravdništvo naš list, ker smo prinesli članek »Ribči ob smrtni postelji«. V tem članku se je zaplenilo nekaj odstavkov, ki so se bavili s posameznimi kajdižadami, kjer se je pisalo o različnih činih in dogodkih, ki so se resnično dogodili in za katere imamo pripravljenih vse polno prid. Zoper to zaplembo se je vložil ugovor in po končani razpravi je razsodilo c. kr. deželno sodišče v Ljubljani, da se razveljavlja zaplemba glede tistih odstankov v katerih se popisujejo posamezni služniki, in je obdržalo samo nekaj vrstic v zaplembi. Državno pravdništvo se je seveda pritožilo na nadsodišče v Gradišču. In kako je sodilo to? Nadodišče je pa en del ravno tistega odstavka, ki ga je ljubljansko sodošče obdržalo v zaplembi, spustilo zopet na svitlo, toda tisti odstavek, kjer se piše o posameznih služnjih in posameznih vribih in glede katerega je ljubljansko sodošče razveljavilo zaplemba, je nadsodišče v Gradišču zopet kasiralo in vnovič, takoreč drugič zaplenilo. Quot capita, tot sensus, to je res. In mi se s tem tolažimo. Vendpa obžalujemo, da nimamo nobene instance za naše pritožbe. Ker kedo ve, kako bi sodila kaka še višja instanca in mogoče je, da bi ta zopet kaj drugega spustila na svitlo in zaplenila to, kar so v Gradišču spoznali za nedolžno! Tako je.

Pred volitvijo v trgovske bolniške blagajne!

Jutri vrši se v "Mestnem domu" od 1/10. do 11. ure dopoldne volitev v to blagajno. Pridite zanesljivo vsi do zadnjega na volišče ter pokažite svojo zavednost. Če ne stori vsak posameznik svojo dolžnost, izgubimo Slovencu to društvo za vsele, kajti Nemci bodo zbrnali na volišče vse, kar jim bo le mogoče. Slovenske člane še prosimo, da zapisajo imena vseh Nemcev, ki se bodo volitve vdeležili, da izve javnost s kako zagrizenimi Nemci imamo v slovenski Ljubljani opraviti.

Iz Celja se nam poroča:

Tukajšnji nemški člani trgovske bolniške blagajne se zelo pripravljajo za volitev dne 23. t. m. ter se le te, kakor je sklepali iz njih razgovorov, v obilem številu udeleži. Slovenski člani, pridite vsi na volišče in ne pripustite Nemcem ugrabiti to za

trgovstvo velevažno društvo.

Iz katoliških konsumov.

Polumi v katoliški organizaciji se množe kar strahovito. Zdaj je zopet poginil tak konsum. Današnja uradna »Laibacher Zeitung« razglaša, da je še katoliški konsum v Dobru v konkurs. Pokalo je v tem konsumu že dlje časa — sedaj je pa počelo. Škoda bo sededa plačal — kmet! To pa ni edini konsum, ki je šel ta teden v konkurs. Tudi konsum v Dolenji vasi pri Ribnici je bil končno primoran napovedati konkurs. Primanklaj znaša okroglo 10000 K. Kmetje bodo v zlaci svoji brezmejni pobožnosti še grdo preklinjali, ko bodo morali to škodo — plačati. V farovžu niso prav nič zavoljni, da je prišlo do konkursa. Duhovni gospodje bi bili najraje videli, da bi konsumarji še nekaj časa vlekli to butaro. Pri nekem krasu je namreč duhovnik rekel botru: Škoda, da ste napovedali zdaj konkurs, ko bodo — volitve. Duhovnim gospodom bi bilo torej ljubše, da bi bila škoda še večja, samo da bi se volitve završile pred konkursom. Tako

je vse mirno vršilo v tem društvu, čepravno so bili Slovenci, ki tvorijo večino, vedno prezirani in so se moraliboriti z raznimi težkočami, če so hoteli doseči svoje opravičene zahteve. Skrajno nelepo pa se je pričelo postopati z slovenskimi družbeniki zadnji dve leti, kar so v polni luči dokazale nečuvane pritožbe na zadnjem občnem zboru. Pa tudi to bi slovenski člani potrcali, ker jim je bilo najljubše ohraniti mir v društvu. Ker so pa zanesli Nemci s svojim cirkularom »Streng vertraulich politiko v društvu ter so se hoteli družba z zavratnim napadom polasti, ni čula, da se je vnele tudi mirno slovensko srce in noč več vrjeti zavratnim napadalcem. Kako bi z nami Nemci za slučaj zmage postopali, si lahko vsak sam predstavlja, če pogleda, kako postopa povsod nemška večina z manjšino. Po zavratnem naskoku, ki pa se radi nekaterih ovir ni mogel izvršiti, ponujajo menda Nemci Slovencem kompromis. To je naravnost smešno, a vendar najbrže resnično. Torač sedaj pridete k slovenskim članom, ko ste jim hoteli blagajno zavratno odvzeti. Če bi se izvršil kompromis, zasedli bi prejšnji nemški odborniki svoja starja mesta in sicer predsedništvo, podpredsedništvo, blagajništvo, knjižničništvo in gospodarstvo. Na ta način bi se dala Nemcem prilika, da pridobje čim več novih nemških članov, in bi prišlo društvo pri prihodnji volitvi, to je čez tri leta, gotovo v nemške roke. Slovenski volilci! Vaša narodna dolžnost je, da pridete vse izjemne na volišče ter oddaste svoje glasove slovenskim kandidatom, katere bomo postavili danes ob 9 uri zvečer na sestanku v Hafnerjevi pivarni. Posebno še polagamo slovenskim trgovcem, ki so se zadnjega občnega odbora v tako pičlem še vili udeležili, da store svojo dolžnost, ter s tem pokažejo, da so zavedni Slovenci. Sramota bi pač bila, če bi se slovenski trgovci odtegnili volitve, ko so se nemški trgovci, ki žive od slovenskih grošev, zadnjega občnega zborna skoraj polnoštevno udeležili.

Pozor slovenski člani trgovske bolniške blagajne!

Jutri vrši se v "Mestnem domu" od 1/10. do 11. ure dopoldne volitev v to blagajno. Pridite zanesljivo vsi do zadnjega na volišče ter pokažite svojo zavednost. Če ne stori vsak posameznik svojo dolžnost, izgubimo Slovencu to društvo za vsele, kajti Nemci bodo zbrnali na volišče vse, kar jim bo le mogoče. Slovenske člane še prosimo, da zapisajo imena vseh Nemcev, ki se bodo volitve vdeležili, da izve javnost s kako zagrizenimi Nemci imamo v slovenski Ljubljani opraviti.

Iz Celja se nam poroča:

Tukajšnji nemški člani trgovske bolniške blagajne se zelo pripravljajo za volitev dne 23. t. m. ter se le te, kakor je sklepali iz njih razgovorov, v obilem š

da bo v križankah propovedoval svojim rojakom polentarjem. Prav lepo je, da se gotovi krogi tako živo brigajo za duševni blagor teh laških delavev. Človek bi mislil, da vse to store iz gole krščanske ljubezni in iz navdušenja za dobro stvar. Temu pa ni tako! Poizvedeli smo namreč, da je te laške propovedi vprizoril dobro znani Luigi Pittero, uslužben pri neki stavbeni tvrdi v Trnovski ulici, ki je v to svrhu že dlje časa nabiral med laškimi delavec denar, s katerim se bode poplačal veliki trud Dona Blanchinija. Pittoro je z namenom, da iztisne iz ubogih zidarjev čim več denarja, postopal naravnost nesramno. Vsak delavec mu je moral dati za patra Blanchinija v petih obrokih 1 K., da je vcelem nabral več nego 100 K. Vsekakor bode laški pop, ki bo danes ob 7. uri zvečer propovedoval v Križankah in jutri pel mašo — laško ka-li?, dobro zaslužil! Mi pa vprašamo, ali je bilo potreba tega misijonarja naročati iz Vidma in v to skubiti revne delavce? Saj se bi vendar lahko dobil, ako se že na vsak način hoče Ljubljano osrečiti že z italijanskimi propovedmi, cenejši govornik. To se pa ni hotel, ker gospodom klerikalcem ni toliko ležeče na tem, da skrbe za duševne potrebe ljudstva, ampak da si pri tem napolnijo žepe. Don Blanchini gotovo ni prisel samo radi propovedi v Ljubljano; zato je od njega pač brezobrazno, da zahteva od revnih svojih rojakov še bogate nagrade za svoj misijonski govor; če bi mu bilo ležeče samo na stvari, in ne na denarju, bi pač propovedoval vsaj svojim v tujini živečim ubogim rojakom — brezplačno!

Kje je obrtni inspektor? Pred nekaj tedni se je uradno razglasilo, da dobi Kranjska svojega posebnega obrtnega inspektora s sedežem v Ljubljani in uradno se je tudi obvestilo vse prizadete faktoje, da začne novi inspektor poslovati dne 1. avgusta 1903. Obrtnega inspektora torej imamo, a — kje je? Vse ga išče, a nihče ne ve, kje da je in kako se imenuje. Če se kdo obrne v kaki zadavi na obrtni inspektorat v Gradcu, dobi odgovor, da se v Gradcu nič več ne menjo za kranjske zadeve. Na magistratu pravijo, da imajo pač obvestilo, da je moral obrtni inspektor pač s 1. avg. 1903 priti — kje pa da je, tega ne vedo povedati. Prelistali smo tudi »Werner Zeitung« in »Laibacher Zeitung« — vse številke letosnjega leta, a imenovanja ljubljanskega inspektora nismo mogli zaslediti. In vendar mora biti obrtni inspektor že imenovan in mora biti že tu, ker je s 1. avgustom prevzel agende obrt nega inspektora. Če kdo ve, kje je ta inspektor in kako se imenuje, naj nam to sporoči. Zagotavljamo ga, da dobi izdatno nagrado. Nas namreč kar srece boli, ko vidimo, kako ga ljudje išejo, pa ga ne morejo najti. Te dni smo videli celo necega c. kr. deželnovladnega službo, kako je ves zbgan in upahan stikal po Ljubljani in iskal — obrtnega inspekторja.

Klerikalci pri delu. Iz Hrenovic se nam piše: Naša župnija je res vredna vsega obžalovanja, zakaj vedno jo osrečujejo takšni dušni pastirji, ki delajo samo razpor in netijo sovraštvo. Takšen je tudi sedanji kaplan I. Hartman. Ta človek, o katerem niti ne vemo, odkod ga je veter prinesel, napenja vse sile, da v očigled bližajočih se občinskih volitev še bolj razburi že itak razvnete duhove. Od hiše do hiše si brusi pete in hujška nerazsodne ljudi proti sedanjnemu občinskemu odboru. Pa to bi mu še končno ne zamerili toliko, a da zlorablja prižnico, kjer bi se morala glasiti samo božja beseda in oznanjati znosljivost in medsebojna ljubezen, v samopasne in posvetne namene, to je pa že od sile. Čemu napadate in grdite našega župana Ivana Debevec? Ali ni on pošten krščanski mož in Slovenec? Da je pa za posel župana sposoben, da je marljiv in pravičen vsakomur, naj bo te ali one stranke, to morate vendar sami priznati, ako ste si ohranili le še iskrivo pravico-

ljubnosti in poštenosti! Ali mu morete v verskem oziru kaj očitati? Ali ne izpolnjuje svojih verskih dolžnosti bolj vestno, kakor vsak kričavi kaplan, ki ima vedno besed vera na jeziku? Kaj hočete torej? Vam se gre samo za to, da bi dobili v občinski odbor ljudi, ki bi se slepo dali voditi od Vas, ki bi bili samo mrtvo orodje v Vaših rokah, s katerim bi lahko poljubno razpolagali in ga izkoristiši v svoje klerikalne namene. Saj se razumemo, Vi bi radi imeli v odboru same niše, kimovce, katerim bi naj županil Vaš mežnar. Toda povemo Vam odkrito, da tega ne boste dosegli, če si tudi izbrusite pri agitaciji vse pete. Kar se pa prižnice tiče, Vas resno opominjamo, da je v bodoče ne boste več oneshačevali z grdim hujšanjem in podlim obrekovanjem, ker bodo sicer primorani, na drug način Vas naučiti manire.

Iz Podrage v Vipavi nam prihajajo vedno pogosteje pritožbe čez tamoznjega župnika Gustava Kollerja. Ni še dolgo temu, kar je Podražane doletela ta neizmerna sreča, da jim nam dobro znani Gustelček deli dušni blagor. In sprva je bil res vnet le za božjo čast in slavo in je lepo tisoč in poninožno služil Boga in opravljal svojo pastirsko službico. A to ni dolgo trajalo, zlasti odkar je g. poslanec Ivan Božič zapustil Podrago, zrastle so mu peruti, ojunačil se mu jezik in dvignil pogum in vse kaže, da namerava postati vreden naslednik goškega kurata Ferjančiča. Če človek gleda to duhovno prikazen, kako v nedeljah skače po leci in razbija in maha z rokami, če sliši ta nebroj najstrupenejših klerikalnih laži, katere spušča ta pobožnež v potu svojega širokega obraza iz svojih klesetavih ust na vipavske liberalce, hitro se preveri, da tiči v njem vsa tista kaplanska strast, vsa tista črna podivjanost, katero tako skrbno neguje in po deželi, po mirnih naših kranjskih vasicah razpošilja žagnani naš Bonaventura! Le tako naprej, g. Gustelj Koller. Toda jedno si zapomnite. Naš list »Slov. Narod« pustite kar hitro v miru, v najlepšem miru in nikar več pridigati o »tisti umazani eunji«, kakor se Vam vsako nedeljo zlubi krstiti »Slov. Narod«. Sicer bodo tudi mi odprli svoje predale in poiskali kako ne umazano, ampak mokro eunjo in se bodo začeli braniti. Kar pa uganjate s svojimi župljani, vse to, kar si boste priskupili, vse to boste požirali sami. In če mislite in upate, da Vam bodo Podražani celi kup tisočakov zvzili v cerkev in »cvetoče župnišče«, potem se boste morali začeti nekoliko drugače obnašati, malo drugače izkazovati svojo ljubezen do bližnjega, nego ste storili to dosedaj, ko ljudstvo samo še niste, psujete in naganjate s konkurenčnimi razpravami in s — pravdami.

Iz Selca se nam piše: Naši klerikalci ne morajo živeti, da bi ne hujškali proti nam in skušali škodovati našemu narodnemu delovanju. Znano je, da do sedaj niso storili še prav ničesar, kar bi bilo v izobrazbo ljudi. Če imajo Marijino družbo, zato ljudstvo še ni prav nič več izobraženo, ako imajo farno knjižnico, tudi ne deluje za izobrazbo, ker njihovi ljudje ne bero družega, kakor samo pobožne reči. Pa vse to naj bi bilo, da bi ta škodeželjna in hinavška klerikalna banda delala vsaj pošteno. V kratkem enkrat bodovali na cedilo precej devic iz Marijine družbe in tudi nekaj devičarjev pride vmes. Danes hočemo le dati nazaj vdarec, katerega so hoteli dati klerikalci pevskemu zboru bralnega društva. Ker smo zasnovali mešan zbor, skušali so nam vzeti pevke, da bi ne mogli peti. To je bil sicer plosk v vodo, vendar so s tem pokazali ti zagrizenci, da nam žele samo prečisto škodo. Pevke so odvračali s tem, da je sramota peti v našem bralnem in pevskem društvu. Zakaj je sramota, tega niso povedali. Mi pa vpričo vseh ljudi trdim, da se v našem društvu še ni zgodilo ničesar, da bi bila sramota za koga. Pač pa pri klerikalcih. Pri selškem organistu, kateri uči pevke, se gode vse drugačne reči. Tudi žagnani gospodje se bili že zraven, ko se je slišalo cvilenje deklet pozno v noč. Pri nas ne se pestujejo dekleta, ki so že

odrasla. Pri nas se vrši vse pošteno in zato vse očitno in se ne hodimo skrivat. Mi imamo podrobnega građiva cele kupe na razpolago in bodo brez usmiljenja začeli znamenite sličice priobčevati, če ne bodo klerikalci prenehali s hujšanjem proti pevkam. Opravili tako ne bodo ničesar, če se devetindevedesetkrat postavijo na glavo. Tisti zafrknjeni konzumski Petrave bo slišal od nas take, da se mu bode nos naravnost v nebo zavihal. Mi mu bodo povedali kmalu, kateri ljudje delajo sramoto, ki so v njegovem najbližjem sorodstvu. Kakor že rečeno, če ne bodo klerikalci nehnali s hujšanjem proti pevkam, bodo začeli med svet spuščati njih lastne in resnične grehe. Zato pa, »katoličani in katoličanke«, le lepo pri miru!

Ali je Zagorje še slovensko? Piše se nam iz Zagorja ob Savi: Naša nova topliška šola je skoro izgotovljena. Postavili smo krasno palado, mogočen dom, v katerem naj se poučuje naša mladina pravega domoljubja in onih potrebnih naukov, s katerimi si osigura blagostanje in zdravo svoje prihodnje življenje. Temne, mokrotne, nezdrave luknje so bile dosegad premajhne šolske sobe, in mnogo otrok si je tu nakopalo bolezni, katerih jih vsa zdravniška umetnost ni mogla rešiti. Dolgo vrsto let smo ugibali, kako in kam bi postavili deci boljših šolskih sob — s prihodnjim šolskim letom bomo mogli pošiljati učence v zdrave, lepe prostore nove šole, šole, katera je zgrajena v najmodernejši tehniki, šole, na katero bomo lahko ponosni, šole, katero bomo plačali mi davkopljevalci sami, za katero smo se obremenili za celih petnajst let na davkih in nakladah, in le občina rizična nam bo pomagala nositi to breme s tem, da bo pokrila tretjino stavbinskih stroškov. Strupena kaplja pa je padla v naše narodno srce, ko smo morali doživeti nečuveno zaničevanje naše narodnosti v tem, da so postavili na pročelje te šole nemški napis. Zgodilo se je to z brezmejno samovlastjo, ne da bi se oziralo na nas slovenske davkopljevalce, ne na dejstvo, da bo šolo obiskovalo nad petsto slovenskih in le jedva dvajset nemških (recte nemškatarskih) otrok, ne na popolnoma slovensko občino rizičko, kjer ne najdeš Nemca, če ga tudi pri belem dnevu z lučjo iščeš! Vprašamo pa, kdo je oni mogotec, kdo oni samovlastnež, ki nam tepta z nogami naše narodne pravice? To je naš famozni občinski zastop z občinskim prestojnikom Mihelčičem, z onim največjim sovražnikom slovenske narodnosti, kar jih nosi kranjska zemlja. V občinskem zastopu sedi po letošnji, za Zagorje zgodovinsko znameniti volitvi poleg štirih nemškatarjev tudi osem »Slovencev« ... Vi omamljivci in klečeplaci pred rudniškim denarjem, kdo vam še daje pogum, imenovati se »Slovence«? Jokaj se Matija nad tem »narodnjaki«, teko naj solze po tvarem obliju, ko gledaš na bivšo svojo armado; bil si ji nevstršen vodnik, ustvaril si iz nič zagorskega »Sokola«, dal mu visok vzlet, ponosen si bil nanj, na svoje delo, a mi smo ti bili v dnu duše hvaležni za twoje kremenito slovensko srce — a ko si zatisnil za večno svoje oko: kam se je izgubil »Sokol«, kje so rudeče srajce, kje so oni možje, ki ti so sto- in stokrat prisegali »kri za dom«? Puške so v korozo zmetali in iščejo zavetiča v rudniku, v nemškarsko-rudniški zvezi, v onem rudniku, ki izpodkopuje počasi, a silovito in vztrajno naša narodna tla. Še vegetira »Sokol« v nas, a stra so mu krila; nima več moči, da bi se ponosno dvignil v zrak in razgnal tužne oblake narodne mladosti. Priprost delavec v rudniških premogokopih, poštena slovenska duša, mu je starosta; mož odvisen kakor malokdo, ima toli poguma — slava mu! A bivši staroste, podstaroste, zastavonoše, samostojni posestniki, trgovci, krčmarji, postali so nam nevezasti in so se kot kandidatje in volilci zavezali z našimi napsotniki, z onimi ljudmi, ki nam na-

pravljajo nemške napise na naši šoli, z ono stranko, koje najvišji smoter živiljenjski je ta, zatreti vsako slovensko podjetje, uničiti eksistenco vsakega slovenskega možu. Prvi, katerega je ta stranka dejala na index, kojega hoče spraviti Mihelčič iz Zagorja, je naš slovenski zdravnik. Pregreho je storil velikansko. Pri občinski volitvi je bil Mihelčičev nasprotnik! In tega mu naš »gospod župan« ne odpuсти nikdar! Kako pa se tudi more predrzniti na vsečilšču diplomiran dotor vsega zdravilstva delovati proti županu, ki je dovršil vse štiri razr. zagorske ljudske šole? V sredstvih in pomagačih naš Mihelčič ni bil nikdar izbirljiv, kadar je bilo treba oškodovati Slovence. Tako se je tudi v tem slučaju ta požorna krščanska dušica zavezala z vodjo rudečih socialistov. Prva pot po končani volitvi je bila k njemu, hinavško prijazno mu potrka na ramo: »Ali nee meanite, gošpod Čobaal, daa mooram naašemu doohtarju odpovedati?« Imela sta ta dva poštenjaka še tretjega pomočnika, rudnik. A naš slovenski zdravnik je še tu, in akoravno si je ta trifolium že na jelen hejlovcu iz Celja, dr. Jaklina, naš slovenski zdravnik je še tu, in zadnja beseda v tej zadevi še ni izgovorjena! Da pa je ča stitljiva družba slovenožrcev popolna, vprezel je Mihelčič v zavezni voz razne učitelje topliške šole. O nadučitelju Mallyju molčimo — bil je ta mož že pri vseh strankah, kar jih imamo v Zagorski dolini, bil je »sajmohtar«, nosil je rudečo sokolsko srajco, a odkar je nadučitelj v topliški šoli, spremenil se je v agitatorja nemškatarske stranke. Učni vspehi v šoli pa, naj si bo v ljudski, naj si bo v obrtno-nadaljevalni, so taki, kakršnih gospod deželni šolski nadzornik po vsej Kranjski ni našel. Ogledati pa bo treba enkrat tudi koga družega, na pr. moža, kateremu smo mi pot kazali in pripravljali v življenje, mi prosili zanj pri merodajnih oblastih. Maje se lipa — a omajati se ne sme! Zaman tuli krog nje nemčursko-židovski-socialno demokratični vihar! Ne bodo pa naj te vrste bojni klic, nočem našim omahljivcem v vzor postavljati bratov Hrvatov, ki so uprizorili za hrvatski napis, za svoje pravice upor po vsej kraljevini, ki so kri, prostost, življenje žrtvovali — ne — vre tudi pri nas, že so nemški šolski napis ometali z blatom, predno pa gre ogorčenost in razburjenost dalje, kličemo na vse glo: Dajte nam na naših pravic, proč z nemškim napisom, proč s ponemčevanjem naših otrok, proč z nemčurskim učiteljstvom, dajte nam samoslovenski napis na šolo,

na šolo, katero smo si zidali Slovenci, dajte nam enakopravnost! To zahetamo v prvi vrsti od onih občinskih svetovalcev, ki so svoj čas nosili rudečo sokolsko srajco, ki so pod sokolsko zastavo prisegli, vse žrtvovati za svojo narodnost, za slovenski živelj v romantiški zagorski dolini! — **Razmere pri celjskem poštnem uradu** so čimdalje neznotajne. Kmalu si bo moral vsak Slovenc privesti seboj tolmača, aka se bo hotel z uradniki sporazumi. Ni še dolgo tega, kar so nekega starčka pošiljali po poštnem uradu od Poncija do Pilata, predno je mogel oddati svojo pošiljatev, in gotovo bi mogel brezvrsno oditi, da se ga ni končno usmilila neka uradnica, ki k sreči zna slovenski in mu razložila, kar je bilo potrebno. — Pred nekaterimi dnevi pa je Slovenec iz mesta uljudno prosil pojasnila v neki zadevi: »Ih feršte nik's bindiš!« se zaderje jezno sluga nad njim. Slovenec se obrne z enakim vprašanjem na bližnjega uradnika, pa tudi od tega ni dobil zaželenjega odgovora, pač pa se je ta delal, kakor bi ne znal slovenski in zahotel, naj nemški govori. Bil je to praktikant Tratnik, ki je vkljub svoji mladosti znan kot velik sovražnik vsega kar je slovensko.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“.** Na jutrišnji veliki veselici pевскога društva »Ljubljana« se bo sigurno vsak dobro zabaval; posebno je še za te, ki se hočejo smejeti, skrbljeno. Toraj kdor se rad smeje, si bode omislil katalog in si bode ogledali kabinet znamenitosti, v katerem se bodo nahajali razni predtopni predmeti, stvari srednjega veka, razno orožje in tudi razno najnovejše, kakor: Defravant Kecskemet, 300 let stara ženska, čevelj prvega hribolaza na Triglav, rokopis Žaneta z Iblane i. t. d. Ob 6. uri se spusti najnovejši zrakoplove Asido Moreti v zrak, ter se bode z visocine 500 metrov s padalico spustili na tla. Razun tega bo goste še petje in društva godba razveseljevala in bo gotovo vsestransko skrbljeno za zabavo. Tedaj na Koslerjev vrt jutri, kjer je začetek ob 3. uri in je vstopnina 40 dinarjev.

— **Zapisnik hiš in hišnih posestnikov deželnega stolnega mesta ljubljanskega.** Sestavl Ivan Robida, mestni policijski komisar, natisnil in založil A. Klein & drug. Cena 60 vin. Ta brošura je zelo pregledno sestavljena in bo gotovo dobro služila svojemu namenu. Vsebina se bode vsako leto temeljito pregledala in spolnila in da se vstreže zahtevam in potrebu, se bode knjiga vsako leto na novo izdala.

— **Kot praktični zdravnik** nastavlja se je v našem mestu ginjalog dr. Ernst Mayer, bivši večletni asistent profesorjev na graški ženski kliniki, dr. Rosthorna in dr. Knauerja. Vrlega rodoljuba prav tolo pporočamo.

— **Nadvojvoda Jožef Ferdinand v Medvodah.** Piše se nam: V nedeljo, 16. t. m. dopoldne se je Medvodčanom naznanilo, da pride proti večeru 27. p.esploj iz Ljubljane in da z njim prenoči tudi nadvojvoda v Medvodah. Stanovanje se mu je odločilo v hiši obč. znanega rodoljuba in naprednjaka g. Jarca. Ta vest je elektrizoval vso družino g. Jarca, pa tudi vse letovičarje, katerih je letos zopet prav mnogo v Medvodah. Vsled ugodnih gmotnih razmer hišnega gospodarja priredilo se je stanovanje za nadvojvodo tako, da je bilo vredno gosta, pa tudi pred hišo stoječa veranda se je z zastori, zelenjem in cesarjevo podobo krasno ozaljšala, ker so hoteli imeti na večer častniki tu skupno večerjo. Vest o dohodu polka in nadvojvode se je bliskoma raznesla po Medvodah in okolicu in da bi videli člana cesarske hiše, nabralo se je poleg vseh letovičarjev vse polno ljudstva pred Jarčovo hišo. Nadvojvoda je zapazil, da ga pričakujejo ljudje, in ker menda nima rad hrupnih sprejemov in ovacij, šel je po stranski poti in prišel zadaj skozi kuhinjo v vežo. Tu ga je pozdravil hišni gospodar in ga peljal v odmerjene mu sobo. Med pogovorom je vprašal nadvojvoda g. Jarca, koga da pritaknejo ljudje, in ko mu ta pove, da bi radi videli njega cesarsko visokost, stopi nadvojvoda na prag. Pa nihče se ne zmeni zanj, vse le gleda proti oni strani, od katerih bi imel priti nadvojvoda. Zato pristopi nadvojvoda h gospoj Jarčevi in ponovno svoje vprašanje. »Nadvojvodo pričakujemo«, mu odgovori gospa Jarca, »on bo pri nas prenočeval in mora vsak čas priti«. Nadvojvoda je bil že tu, ogledal si je že stanovanje, pa je zopet šel ven, odgovoril nadvojvoda. »To bi moral jaz bolje vedeti kakor vi, saj sem

ti se bodo potrudili, da bode njega cesarski visokosti bivanje med nami kolikor možno prijetno.

— **Veselica v Dobu** opozarjamo še enkrat na veliko narodno veselico, ki se vrši jutri ob 4. pooldne v Dobi.

— **Shod hrvatskih, srbskih in slovenskihabitantov** bude 27., 28. in 29. t. m. v Spletu v Dalmaciji. Dnevni red: I. Mladins narodova nadz; II. O na rodni prosveti vohče; III. O dajški organizaciji; IV. Raznosterosti. Spored: Prvi dan ogled mesta, mestnih starin in muzeja; izlet v Solin, ogled rimskega razvalin in grobov hrvatskih vladarjev in dostenjstvenikov na Otočcu; pogoščenje v Tušku. Drugi dan kongres v mestnem gledališču, po kongresu banket. Tretji dan izlet v okolice in slovo.

— **Cebelarski shod** bo dne 25. t. m. v Smartnemu pri Kranju. Napovedana so tako zanimiva predavanja.

— **C. kr. okrajni šolski svet v Radoljici** je v svoji seji sklenil pozivljati vse kraje Šolske slete v okraju, da vpišejo krajno učiteljsko knjižnico dotično šole kot vsakoletni član »Slovenske Šolske Matice«.

— **Novo uradno poslopje okrajnega glavarstva v Novem mestu** je že tolito dogovljeno, da se bodo uradi mogli že koncem tega meseca preseliti v novo zgradbo. V dr. Schegulovi hiši, kjer je bilo glavarstvo do sedaj provizorično nastanjeno, ostane le še davčno in gozdno nadzorstvo. Vsa dela v uradnem poslopu, ki je sicer pri prosta, a baš radi te fine priprosti lepa zgradba, bodo šele v dveh mesecih popolnoma dogovorjena. Uradi se presele v novo hišo, kakor je sedaj določeno, 31. t. m. Selitev bo najbrže trajala več dni.

— **Vinska letina na Donjemškem**. Piše se nam iz Tržiča pri Mokronogu. V naših slavnih goricah »Bojnike« in »Majkovec« se nam obeta prav dobra vinska letina, le žal, da ne bo vina v tej množini, kakor lansko leto. Trta je nenavadno lepo odrastila. Stari vinogradi so v precej dobrem stanju, vendar se opazuje, da počasi umirajo. Nadome stujejo se pridno z novimi nasadi, govari smo že sedaj, da ne bomo imeli nikoli praznih vinskih goric. Lanski pridelek je večinoma prodan, dobiti bi ga bilo le še kakih 200 veder. Večina vina iz naših goric so pokupili naši stari odjemalcji gospodje Zajec iz Šiške, Mejač iz Komende in Müller iz Domžal, za kar smo jim zelo hvaljeni. Bog jih živi in njih odjemale!

— **Strela je udarila** v noči 20. t. m. v vojaško muničiško za logu v Celju ter vrgla vojaka na straži več korakov v stran, kjer je obležal nezavesten.

— **Lahonska nestrpnost.** Lovran pri Opatiji je skoro izključeno hrvatska občina, dasi imajo Lah občinski odbor v rokah. Do sedaj se je tudi v občinskem zastopu vedno hrvatsko govorilo, še sedanji župan Ferd. Persich hoče hrvatičino pregnati iz občinske hiše. Pred kratkim je imela neka hrvatska stranka pri občini opravka. V uradu je bil gosp. Persich sam. Stranka ga je ujudno nagovorila in mu v hrvatskem jeziku razložila svoje želje. Župan pa se je osorno zadrl na stranko, da ne razume hrvatsko, in ni hotel ž njo govoriti. To je vendar nesramno, da si upa tako nastopati župan občine, ki je skoro izključeno hrvatsko! Pri prihodnji volitvi pa mu naj Hrvatje po kažejo, da ne marajo trpti župana, ki zaničuje jezik pretežno večine lovanskega prebivalstva!

— **Regnicoli v veteranski uniformi.** Edinstvo piše: »Na Bog ve kaj, ali začilno je vendar za tržaške razmere, kar vam hočem tu povedati. Zato je vredno, da zabeležimo tudi to. V pondeljek zvečer, na predvečer cesarjevega rojstnega dne, sti obhodili mestne ulice dve godbi. Ena teh je svirala na čelu mlajšega veteranskega društva. Nem, ali to društvo nima več svoje godbe, ali ista ni popolna, kajti povrilo je nekomu nalogo, da je za to priliko sestavil godbo! In sedaj zopet ne vem, ali je dotičenik pustec v Jeruzalemu, ali pa si je hotel privoščiti špas z društvtom avstrijskih veteranov, kajti šel je iskat godev za to priliko tudi med regnicole! Te je utaknil v uniformo in maršali so po mestu kakor pravi veterani!«

— **Zagrebški obrtniki ne gredo na obrtno razstavo v Budimpešto**, kakor je bilo name ravano. Poroča se nam načreč iz Zagreba, da so obrtniki z ozirom na zadnje dogodek na Hrvatkem posebno v Zaprešiču sklenili, da se ne bodo vdeležili obrtnega razstave v Budimpešti. Tudi izlet v Budimpešto, ki je bil določen na 26. t. m. izostane.

— **Električni voz prehitel.** Posetnik Michael Blaž iz Tomadevega št. 20, vozil je včeraj dopoldne po Zaloški cesti z električnim vozom vtric in podl konja na vso moč, da bi prehitel električni voz, ki je vozil z n vadno hitrostjo. In res se mu je posredilo, da je napolid konja pred električni voz. Voznik električnega voza je zvonil in dajal Blažu znamenja, da bi se umaknil. Ta pa se ni zmenil za to in je zavil čez tir električne cestne železnice na staro pot. Predno je voznik Franc Mekino električni voz vstavil, je Blažev voz obvile na pufarjih električnega voza. V tem hiperu je voz obstal in tako se je preprečila večja nesreča, katera bi se bila lahko vsled Blaževe neprevidnosti pripetila.

— **Prijeta tatica.** Mestna policija je izsledila tatico, ki je dne 16. t. m. v Trakoščjuve veže na Mestnem trgu ukraja otročki voziček in jo aretovala. Tatica je brezposelna služkinja Josipina Meschik. Ukradeni voziček je prodala delavki Mariji Fortuni v Metelkoviči ulicah štev. 27, živnico in blazinico pa Mariji Mežnarjevi, natakarici v Wolfoviči ulicah štev. 1.

— **Z nožem napadel** je posestnik sin Luka Vidmar iz Črnej vasi št. 27 posestnikovega sina, Janeza Kraliča iz Črnej vasi št. 37 in posestnika Josipa Vidmarja iz Črnej vasi št. 38. Kralič mu je ušel, Josipa Vidmarja pa je sunil z zaprtim nožem v prsi s tako silo, da je padel na tla.

— **Nogo spahnili.** Alojzij Roman, 8 let star, kurjačev sin na Sv. Martina cesti št. 24, je včeraj popoludne padel v telovadne naprave pred Šentpetersko vojašnico in si desno nogo spahnili v členku. Prepeljali so ga v deželno bolničo.

— **Prisiljenec ušel.** Predvčerjnjem je pobegnil od dela v Metelkoviči ulicah prisiljenec Vincenc Haag iz Hoerendorfa v okraju St. Vid na Koroškem.

— **S tira skočili** so včeraj pri prepeljavanju na južnem kolidoru trije vozovi tovornega vlaka, ne da bi se bila kaka nesreča ali škoda pripetila.

— **Najden voziček.** V Sv. Florijana ulicah je bil najden štirikolesni voziček, katerega je najbrže kdo tam pozabil. Voziček se nahaja sedaj na policiji.

— **Društvena godba** koncertuje v nedeljo, 23. avgusta t. i., od 10—12 ure dopoldne na vrhu Hafnerjeve pivovarne na Sv. Petru cesti. Vstopnina prosta.

— **Najnovejše novice.** Svojega sluga je zakljal v Zadru gospodničar Jos. Spircich, ker je obdolžil gospodničarko prepirljivost. — Umrl je grof Hartig, državni poslanec češkega veleposilstva. — Cesar proti izobesjanju zastav. Cesar je izjavil željo, naj mesto Lvov nameravano okrašenje mesta pri njegovem prihodu h gališkim manevrom opusti ter rajši daruje dotični znesek za poplavljence v Galiciji. — Trpinčenje v pruski armadi. Vojno sodišče v Berolini je odsodilo podčastnika Reichenbacha v tri in pol leta ječe, ker se mu je dokazalo v več sto slučajih trpinčenje podrejene vojaštva. — V mednarodno razsodisče med Venezuela in velesilami je imenoval ruski car danskega profesorja Matena, ruskega justičnega ministra Muravjeva in švicarskega poslanika dr. Lardyja. — Požar v rudniku. V rudniku gališke hranilnice v Boryslavu je nastal požar, ki je napravil 40.000 K škode. Eden delavec je zgorel, dva pa sta smrtno opečena.

— **Malo verjetno.** Londonski železniški časopis pripoveduje, da se med Lutonom in Hertfordom kreže dve železnični. Nedavno se je pomikal po ravni progi prav dolg tovorni vlak. Ko je prekorabil stroj križanje, je opazil strojevodja, da se bliža od strani brzovlak. Prvi trenek je hotel svoj vlak ustaviti ter je že dal v ta namen znamenje, takoj pa si je premislil ter spustil vso paro. Zavirač zadnjega dela vlaka pa je bil že zavrl, in posledica je bila, da se je vlak pretrgal. Zadnji vozovi so obstali, prednji pa odhiteli. In sicer se je vlak pretrgal ravno pred križajočo progo, tako da je brzovlak brez skide skozi oddiral.

— **Sest krajcarjev za začušico.** Tovarniški delavec Ferd. Wenzl na Dunaju je tožil svojega tvarnika Antona Muha, ker mu je v prepriku za neko dekle pritožil začušico. Sodnik ju je skušal pomiriti in ker je toženi dokazoval Wenzlu, da dekle, zaradi katere sta se prepričala, itak ni nič vredno, je tožitel bil pri volji odpustiti začušico, le vozino po tramvaju do tovarne v znesku 6 krajcarjev je zahteval imeti povrnjeno. Muha (ječe po žeph): »Prav rad jih dam, toda pri sebi nimam niti krajcarja. Pri moji duši, dam ti jih zvezcer, saj dobimo plačilo.« Wenzl: »Na, na! Potem pa tožbe ne

odtegnem! Saj te poznam! Ako mi šest krajcarjev ne daš sedai, jih sploh ne bom nikoli videl!« K sreči je imela neka priča 6 krajcarjev, ter teh je Muhi posodila, na kar je bil Wenzl oproščen. Wenzl: »Lahko si mi hvaljen, da sem ti odpustil!« Muha: »Moliti! Zaušnica ni bila niti šest krajcarjev vredna!«

— **Gospod tat!** Nekemu odličnemu tuju je bila v gledališču v Monakovem vkradena denarnica z bogato vašino. Da tuje vkljub temu ni izgubil humorja in nade v tatinško človekoljubje, o tem priča sledič inserat v »Münch. Neue Nachr.«: Ako bi gosp. tat, ki je včeraj vzel nekemu gospodu v gledališču garderobi denarnico, še ne bi zavrgel izpraznjene denarnico, se prosi, naj jo blagovoli poslati s pošto v hotel de Russie, ker papirji, ki so bili v denarnici, in iz katerih je razvidno gospodarjevo ime, ne morejo nikomur koristiti, za lastnika pa so velike važnosti. Kdo ve, ali bo gospod tat rešil čast svojega stanu.

— **Smrt krvnika.** Na Grškem se posel krvnika ne poveri c. kr. uslužbenemu, ker bi ga nihče za najboljšo plačo ne sprejel, temveč je ta kazen za budodelce. Tako je nedavno umrl na otoku Burzi državni krvnik Bekiaris, ki je v svojem poklicu spravil 105 oseb na oni svet. Bekiaris je prišel do svojega zaupnega posla na ta način, ker je ubil nekega soseda. Prevzeti je moral za gotovi čas posel krvnika. Ko je ta čas častno prestal, začel je s prisluženim denarjem izvrševati gostilniški obrt. Toda nihče ni hotel iti v njegovem gostilnu, in ko mu je enkrat nekdo zaklicil: »Tvoje vino je kri onih, ki si jih obglavil,« je Bekiaris planil za njim ter ga ubil. In zopet je moral prevzeti posel krvnika, kateri posel je opravljaj zadoljeno do smrti. Vselej se je razveselil, ko je bilo treba komu glavo odbiti, kajti dobil je za to razun mesečne plače 200 drahem še 100 drhem nagrade. In na Grškem taksi posli niso redki.

— **Skromna prošnja.** V Londonu so nekemu gostilničarju vedno zmanjkovali noži, žlico in vltice. Razglasil je v časopisu: »Tisti cenjeni gostje, ki jemljo s seboj nosijo nož, žlico in vltico, se vlijuno prosijo, da jih ne zavijajo v časopise, ki bi jih radi še drugi gostje čitali. Poštenim gostonu ta prepoved sicer ni bila ljudi, ker so bili časopisi najpripovednejši material za zavijanje, a ubogali so vendar ter so v zanaprej zavijali vkradeno orodje v — misne prte.«

— **Kako se plemenitaženijo?** V »Neue Freie Presse« četemo sledič inserata: »Grof, revzenakor cerkevna maš, si isče bogato nevesto.« — »Za princa, vojvodske redovinove, sa šte premožna dama v zakon.« Plemenitaženijo ne vprašajo tedaj niti za dušo, niti za telo »izvoljenke, temveč le po njeni mošni.«

— **Usoda kraljevega kipa.** Čudno zgodbino ima kip angleškega kralja Karola I., katerega je izdelal neki Francoz v začetku 17. stoletja. Kip je bil postavljen takrat v bližini cerkve v Covent Garden-u. Po usmrtni kralja Karola pa se ga je na polje parlamenta odstranilo in prodalo nekemu londonskemu livarju s strogim ukazom, naj ga takoj uniči. Premeten mojster pa je kip raje zakopal in napravil dobro kupčijo z različnimi brovnastimi predmeti, ki so bili baje izgotovljeni iz kovine vničenega kipa. Ko je pa nastopil Karl II. vlado, so izkopal kip in ga 1. 1674. postavili tam, kjer se sedaj stoji. Prvotni meč kraljev je pa izginil pri priliku kronanja kraljice Viktorije. Izmaknil ga je neki gledalec, ki je tedaj sedel v neposredni bližini tega kipa.

— **Oficijalno barbarstvo.** Med uradniki oddelka za indijanske zadeve in ouimi etnologičnega oddelka v Washingtonu, je prišlo do prepriča, čeprav posledice bodo morala vrla preiskovati. Povod temu je bilo zopetno oživovtovrenje »solnčnega plesa« pri Cheyenne in Arapahoe Indijancih v Oklahomi. Že več let skuša vlada Indijance odvaditi od njihovih surovih običajev in barbarskih plesov, pri katerih se Indijanci sami sebi pohabite v čestokrat tudi usmrtiljo. To se je vladu tudi posrečilo, tako, da Indijanci že več let niso priredili »solnčni ples«. Sedaj se pa iz Oklahoma uradno poroča, da se je tamkaj vršil »solnčni ples« — pod vodstvom vladinih uradnikov: prof. James Mooney, prof. George Dorsey in drugih. Pri tem plesu je kri tekla v potokih iz ran, kateri so si Indijanci sami prizadeli. Nekateri so si iz svoje kože rezali jermena, zopet drugi so si meso nabodli z lesenimi palicami. Na te palice so privezali vry in na njih suho bivolsko lobanjo. Profesorji so same sebe mučecim Indijancem plačali po 15 dolarjev. Ples je priredil neki Indijanec, kateri je 13 let hodil v Carlisle v indijansko šolo in kateri je sedaj v državni službi.

— **Rezali zamorca.** V Floridi namreč v mestu Tampa, izumili so linčarji novi način kazni, katere morajo odtegnem! Saj te poznam! Ako mi šest krajcarjev ne daš sedai, jih sploh ne bom nikoli videl!« K sreči je imela neka priča 6 krajcarjev, ter teh je Muhi posodila, na kar je bil Wenzl oproščen. Wenzl: »Lahko si mi hvaljen, da sem ti odpustil!« Muha: »Moliti! Zaušnica ni bila niti šest krajcarjev vredna!«

prestati zamoreci, kateri greše proti belim dekletom. Včeraj so ujeli tamkaj zamorca George Houstona, kateri je napadel neko belo deklico. Zamorec so radi tega jednostavno — rezali, tako da bode v bodoče dekleta puštil v miru. Takoj potem so streljali na zamorce M. Watkinsa. Idejo, naj se zamorce reže, sprožil je najprej neki philadelphijski list, na kar je isti članek vse južno časopisje objavilo.

— **Pesnik-berač.** Pesnik Germain Nouveau, o katerem se je sploh mislilo, da je že davno mrtev, se je prikazal zopet v Parizu. Prišel je peš iz Aixa-v Provenci, seveda suhimi žepi. Njegovo življenje je res prav roman. Kot uradnik v naučnem ministru je začel zlagati verze, katere so njegovi prijatelji in znani z velikim navdušenjem čitali in ga proglašili »za velikega pesnika bodičnosti.« Kmalu potem pa se mu je omrčil duh; njegova pobožnost sprevrgla se je sedaj v versko prenapetost. V takem stanju seveda ni mogel več opravljati svoje službe. Zložil je v prejšnjem času res krasne pesmice, katere je pa pometal pozneje v svoji nervoznosti v ogenj. Zapustil je Pariz, da bi v kakem drugem kraju živel po Kristovih naukah. Rojen je bil v Aixu, zato se je sedaj tja napotil. Od ranega jutra do pozne večere je sedel v enjune zaviti pred cerkvemi vratil se v prisilni mimočoče miloščine. Sčasoma je pa postal tako nadležen, da mu je ondotna duhovščina prepovedala sedeti pred vratmi in nadlegovati vernike. V veliki bedi se je spomnil pesnik-berač svojih nekdanjih prijateljev in se napotil v Pariz. Tja prišel je tako javil pri društvu pisateljev rekoč: »Jaz sem German Nouveau!« Seveda so ga takoj spoznali in mu dali malo podporo ter mu prekrbeli stanovanje v nekem »hotelu«, kjer ima mnogo kolegov-beračev. No, ta družba mu pa baje zelo ugaja. »Jaz poznam vse umetnje berške obrite,« je dejal neko. »Nikar ne mislite, da sem berač samo za šalo.«

— **Veseli dogodki iz konklave.** Novice, ki jih sedaj pripovedujejo kardinali, ki so čakali na sv. Duha v celičah pred volitvijo papeža, pričajo, da so se gospodje dobro zavabili. Nejveč neprilik jim je delal jezik. Bodisi, da so nekateri kardinali pozabili še tisto latinščino, ki so se jih naučili v šolah, bodisi, da za raznega jedila sploh ni latinščina izrazov. Tako si je nekki kardinal naročil čaja, a ko je napravil krepak požirek, je spoznal, da je dobil vode za umivanje zob. Najbolj ravnočutno je nastopal ameriški kardinal Gibbons. Ta se je pri kosilu glasno rotil, da ni čuda, ako se je pri taki hrani pokojni papež skoraj popolnoma posušil, tudi njemu bi se ne zgodilo drugače. Neki pobožni sobrat je izvlekel iz Gibbonsove prtljage Zolov roman, ki je na indeksu ter opozoril na to Gibbonsa. Ta pa je nevrašeno odgovoril: »Zadnji čas je prišlo toliko knjig na indeks, da si jih človek res ne more zapomniti. Neki kardinal je prišel v Rim v ženskem spremstvu. Seveda je moral to biti le skrbna njegova sestra. Vsled sprememb zraka in menda tudi slabe vode je dobil kardinal neko bolezen, ki sicer ni nevarna, a v zavartiči vendar nepriljubljena. Svoji sestri je moral kardinal obljuditi, da ji bo vsak dan sporočil o svojem stanju. To pa ni lahko, ker se

Cariagrad 22. avgusta Ruska skadra, broječa osem ladij, je pod poveljstvom admirala Krigerja jospela v Bospor in se tu vsidrala.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni nobenega zdravila, katero se dá tako mnogostransko uporabiti, nego Molto-vo francoško "in sol", ki je takisto bolesti utrujajoče, ako se nanaže z njim, kadar koga ga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in vce kreplino in je zatoj dobr, da se zdravila kopilim. Steklonica K 1:90. Po postrem povzetji posilja to zdravilo vsak dan skarner A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, UNAJ, Tuchlauben 9, V. Zalogah po deželi, uhtevati je izrecno MOLL-o-v preparat, znamovan z varnostno znakom in podpisom.

6 (10-11)

Zahtevajte

Dne 20. avgusta: Antonija Lampe, kamnosekova hči, 6½ leta, Kolodvorske ulice št. 30, davnica.

Umrl so v Ljubljani:

Dne 20. avgusta: Apolonija Tome, dñarica, 31 let, jetika. — Anton Texter, umr. fin. nadzornik, 49 let, Hydrops ascites. Dne 20. avgusta: Ivana Prinčič, gostista, 66 let, jetika.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Jedui kurzi dunaj. borza 22. avgusta 1903.

„Le Délice“
cigaretni papir, cigaretne stročnice.
Dobiva se povsod. (705-24)
Glavna zalogah: Dunaj, I., Predigergasse 5.

Rogaški „Styria-vrelec“
zdravilna voda proti
želodčnim oteklinam in krku
Bright-ovim vnetjem obisti
kataru v goltancu in jabolku
kataru v želodcu in črevesu
diatezi vodne kislinske
sladkorni grizi
izvrsni
zdravilni uspehi.
zaprtju
bolečinam na jetrih.

Prepisne knjige

(Durchschreibbücher) 2
pisma, račune, spomenice, dopisnice, narobilne liste itd.
se naroči na boljje pri specialistu

Stern, Dunaj IV/1. Margarethenstrasse 44.

Same vrste v zalogah. Izdeluje se tudi posebej.

moj pisavac orig.-črnilom, indigo-kop je neizbrisljiv! vst.

ce s knjigami za ! Prepisno pero! Proc s knjigami za kopiranje!

zvezajo vzbujajoča novost! Zelo dragocena iznajdba!

ce se znesek naprej posilje v pisemskih

zankah: 1 zbirka: Poskusni zvezki za potovanje

— za notranje vodstvo trgovine K 2:99 franko.

Bogate žetve se z vso gotovostjo
nadejamo, že pogojimo rāz in z im-
pošnico razun s hlevskim gnojenjem
se na vsek hektar z 6-8 met stoti
ike iz Tomaževe žlindre. Če se hoče ozi-
masejati brez hlevskega gnoja, naj se
gnoji z 6-8 met stoti na vsak hektar,
če ne pozabi predjati kalij in dušik
tt redilno snov v kolikor to zahtevajo tla
prejšnji nasad — Zahteva pa naj izrecno
nado garantirano čisto moko iz
čmaže žlindre znamka zvezda
naj pazi na navedbo vsebine, na var-
reno znamko in plombo. Da se obvaru-
mo manjvrednega blaga, ne smemo po-
biti dati naročeno moko preiskati na
njem kmetijskem prekuševališču. Ce
naroči cel vagon ne provroča to, kakor
kmetovalcu nikakih stroškov.

Dalje boste živelii
če boste raztopili vrečico
vitafer-ja
astralske kopalne soli v kopalni vodi.
„Vitafer“ je senzac. kopalni pridodek,
pravilno vsebuje vse življive inaktiv.
„Vitafer“, živice, podaljša življivo
originalni karton „vitafer-ja“ za 12 koperi gld.
250, 1 karton za 4 koperi gld. 1.—. Vrečica kot
uzorec za eno koper 30 kr.
zalogah „vitafer-ja“, Dunaj I.
Graben 15 in Habsburgergasse 1.
Prospekti zastonj in franko.

roti zobobolu in gnilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobra voda
tera utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklente z navodom 1 K.

zapošilja se vsak dan z obratno pošto ne
manj kot 2 steklenci.

Edina zalogah.

aloga vseh preizkušenih zdra-
val, medic. mil, medicinalnih
in specijalist, najfinjejsih par-
mov, kirurščnih obvez, sve-
žih mineralnih vod i. t. d.

lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožetovega
jubil. mostu. (205-31)

Darila.]]

Upravniki našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Po-
stojski izletniki nabrali dne 18. avgusta
t 1 6 K 40 vin, pri igri "Zlate resnice". —
Gospica Frančica Majzeljeva v Belicerki
2 K, darovala dva potujoča Slovence.
Gospici Mici Pehani in Darinka Gregorič
v Žužemberku 22 K 12 vin, nabrali pri
rodbinskem izletu v proslavo cesarjevega
rojstvenega dneva. — Gospa Josipina Smo-
dej v Vel. Laščah 20 K, nabrala dne 18. av-
gusta t. l. pri budejeviškem pivu za izborni
"golage". — Gosp. profesor Andrej Jurčel
v Moskvi na Rusku 33 K 40 vin. — V
spomin na Hadikov izlet v Vintgar 10 K.—
Skupaj 93 K 92 vin. — Živelci nabiralci in
darovalci!

Umrl so v Ljubljani:

Dne 20. avgusta: Antonija Lampe, kamnosekova hči, 6½ leta, Kolodvorske ulice št. 30, davnica.

V deželini bolnic:

Dne 19. avgusta: Apolonija Tome, dñarica, 31 let, jetika. — Anton Texter, umr. fin. nadzornik, 49 let, Hydrops ascites.

Dne 20. avgusta: Ivana Prinčič, gostista, 66 let, jetika.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po
10 h v sledečih trafikah:

Ljubljana:

L. Blaznik, Stari trg št. 12.
M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
H. Dolenc, južni kolodvor.
M. Favai, Spoduja Šiška pri kolodvoru.
H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.

A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
A. Koch, Cesarska Jožefa trg (Mahr-
ova hiša).

I. Kos (J. Schweiger), Kolodvorske ulice št. 26.
A. Kustrin, Breg št. 6.

J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.

M. Sever, Gosposke ulice št. 12.

J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.

A. Svatek, Mestni trg št. 25.

F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.

Bled:

Filijala O. Fischer, knjigarna.

Zidani most:

Mary Peterman, trafika na kolodvoru.

Št. Peter na Krasu:

A. Novak, na kolodvoru juž. želez.

Gorica:

Josip Schwarz, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2)

Trst:

M Bevk, P. Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).

Mihail Lavrenčič, Piazza Casmara št. 1.

M. Majcen, ulica Miramare št. 1.

St. Stanič, ulica Via Molin piccolo št. 8.

Reka:

A Potošnjak, Via del Molo.

Zahvala.

MATTONI-JEVA

GIESSHÜBLER

maravna

alkalična kiselica

najboljša namizna in

okrepčujoča pičača

preskušena pri kašlu, vratnih boleznih, želodčnem kataru ter pri katarih v sapilih. (79-5)

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnlik-u in vseh lekarjih, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

2160-1

Anton Komotar

Javna zahvala.

Jaz podpisana Marja Križman, posest-
nica v Spod. Lakanicah št. 19 pri Mokronogu,
zavarovana bila sem za svojo hišo, ki mi je
pogorela dne 16. junija 1903, pri c. kr. priv.
zavarovalni družbi „Avstrijski Féniks“.

Akoravno tozadovne zavarovalnine za
leto 1903 se nisem plačala, me je vendar
imenovana zavarovalna družba odškod vala
v mojo popolno zadovoljnost, za kar ji iz-
rekam tem potom javno zahvalo in jo vsa-
komur najtoplje priporočam. (2158)

Spod. Lakanice, 12. avgusta 1903.

Marija Križman.

Pisarja

ki je že nekaj let v notarski pisarni
služboval, sprejmem takoj.

2160-1

Anton Komotar

c. kr. notar na Vrhniku.

Učenec

iz boljše hiše, z dobrimi šolskimi spri-
čevali se sprejme takoj v trgovini
z mešanim blagom v provin-
cijalnem mestu na Kranjskem.

Pojasnila daje upravično „Slov.
Naroda“. (2036-3)

S 1. septembrom

se dà v najem

soba, kabinet, kuhinja.

Hilšerjeve ulice št. 12,
I. nadstropje. (2165)

Gospod

trgovsko naobrazen, čez 15 let pri trgovini
in skoro cel čas v eni hiši, želi svojo službo
spremeniti in to najraje kot poslovodja v ka-
triko trgovine, za posojilnega uradnika
ali oskrbnika na kako grajsčino.

Dopise naj se blagovoli dopolniti na
upravičnu „Sloven. Naroda“ pod „ideal-
delavnosti“. (2137-2)

Vinske sode

(belega vina) skoro nove, dobre in
močne, od 620 do 650 litrov, proda
po nizki ceni

Fran Cascio 1969-7
Vegove ulice št. 10.

Dijaki

se sprejmejo na lepo stanovanje in dobro hrano.

Povpraša se na Kongresnem
trgu štev. 6, I. nadstropje nad
Ljubljanicu. (2162-1)

Uradno dà voljena
najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gosposke ulice št. 6 (2104)

priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina
tukaj. — Natančnejše v pisarni. —
Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.

Triumph-štredilna ognjišča

za gospodinjstva, ekono-
mije i. t. dr. v
vsakršni iz-
peljavi. Že 30
let so najbolje
priznana. Pri-
znanost tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specjaliteta: Štredilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago.

Glavni katalog franko proti dopolnjeni
znamki. (852-43)

Tovara za štredilna ognjišča „Triumph“

S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Črno svilo

v najplemenitejših barvah in zajamčeno trpežno, kakor tudi vsakovrst

MODERCE

natančno po životni meri za vsako starost,
za vsaki život in v vsaki faconci

Skladišče za modno blago, pozamen-
trijske, trakove, čipke, svileno blago,
perilo, klobuks za dame, tkana in Kratka
roba na debelo in na drobno.

HENRIK KENDA
v Ljubljani, Glavni trg 17.

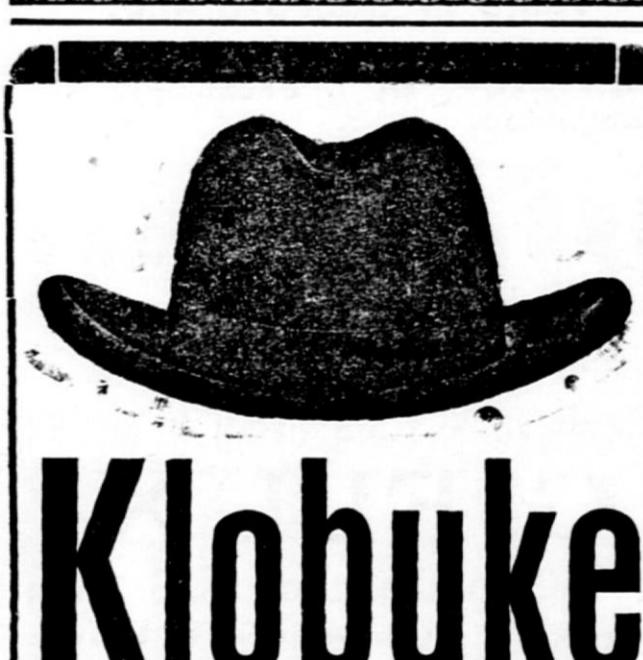
Važno! Za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tudi po Kneippu, ustne
vode in zobni prasek, ribje olje, re-
dilne in pospalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografične aparate
in potreščine, kirurščna obvezila
vsake vrste, sredstva za desinfekcijo,
vosek in pasta za tia itd.
Velika zalogaj najinejšega rumja in
konjaka. — Zalogaj svežih mi-
neralnih vod in solij za koperl.

Oblasti, konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmlino apno itd. — Vnana naročila
se izvršujejo točno in solidno.

→ Drogerija ←
Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Klobuke

najnovejše façone
priporoča po najnižji ceni

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijs-
kega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogu

gotovih
oblek za
gospode in
dečke,
jopic in
plaščev
za gospe,
nepre-
močljivih
havelokov
i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših
uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

GRAND PRIX.

Obleke, koce, stare vojaške
čevlje z dobrimi podiplati na debelo
tudi proti šestmesečnemu plačilnemu
odlogu pri **L. Pressburger & sin.**
Dunaj XX/1, tovarna Pressburg.

Učenec

se tako sprejme 2157-1
za jermenarsko obrt.

Pojanska cesta št. 24.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanju vsakovrstnih
pušč za lovce in strelce po najnovejših
sistemi pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsakovr-
stna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
in od mene preskušene. — Ilustro-
vani ceniki zastonj. (34)

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105-3)

Graška trgovska akademija.

Ustanovljena 1863. Javni zavod v vrsti štirirazrednih višjih
srednjih šol. Absolventi imajo popolno
pravico do enoletnega prostovoljstva,
kakor tudi do gotovih služb, oziroma
uradov. (1893-6)

Sprejemajo se absolventi nižjih srednjih šol, kakor tudi meščanskih šol ti-
le pod gotovimi predpogojimi. Sprejemajo
iz drugih jednakih šolskih kategorij je
odvisno od visokega ministristva. Isto
velja tudi o prestopu iz kake višje sred-
nje šole v drugi razred trgovske akade-
mije. (Ministerjalne prošnje je vlagati
pri ravnateljstvu.) Začetek šole dne 18.

Sprejemajo se posebej za manj kva-
liškovane prislice in pa za take, ki niso,
dovoli zmožni nemškega jezika.

Z zavodom je združen enoletni abili-
tantski kurz (začetek 5. oktobra) za
absolvente višjih srednjih šol in tem
jednakim učnim zavodom, ki se hočejo
posvetiti trgovskim ali industrijskim
podjetjem ali kot visokošolci (juristi)
povečati času primerno svoje znanosti.

Poučevalo se bo tudi v prostilih, na
nikako predzobrazbo navezanih eno-
letnih in polustotletnih kurzih za gospode
in posebej za dame. (Začetek 18. septem-
bra in 15. februarja).

Prospekti razpošilja in daje pojasnila
tudi glede preskrbe učencev ravnateljske
pilsarne v Gradcu, Kaiserfeld-

Ravnatelj: **J. Berger.**

Singer-jevi šivalni stroji

za domačo uporabo in vsako stroko fabrikacije.

Brezplačni pouk v vseh tehnikah modernega vezenja.

Singer Co. šivalni stroji del. dr.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.

(1380-8)

Kupi se h koncu leta večja močzina

skute.

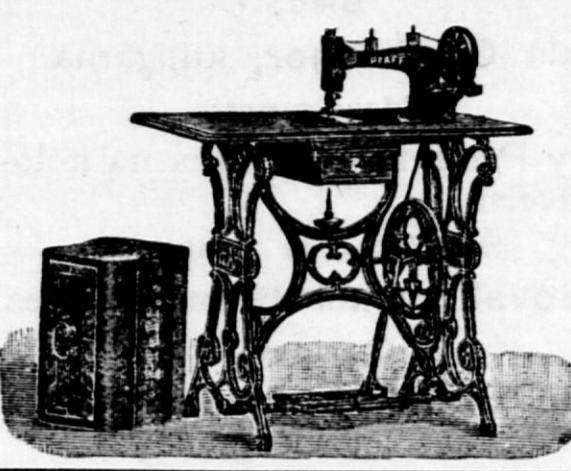
Cena za 100 kg franko postaja mlekarne
M. 23. — (K 27.60 za dobro stiskano blago.
Skute ni treba redno pošiljati, ampak po
potrebi mlekarne. Ponudbe pod šifro „A.
T. 3304“ na anonimno pisarno Haasen-
stein & Vogler, Praga. (2168-1)

Dober, zanesljiv

krojaški pomočnik

se sprejme takoj.

Naslov pove upravnitvo »Slov.
Naroda«. (2171-1)

Št. 234/pr.

Preselitev trgovine.

Slavnemu p. n. občinstvu vladljivo na-
znamjam, da sem **preselil** svojo zalogo

Orig.-Pfaff šivalnih strojev

v Ljubljani, v Sodnijske ulice 4

(Vodnikova hiša) nasproti justični palaci.

Velespoštovanjem

Franc Tschinkel.

(2059-4)

(2070-3)

Volonterski mest.

Podpisani deželnli odbor sprejme

dva volonterja za deželno knjigovodstvo

in sicer za zdaj brez adjuta.

Zahteva se z dobrim vspetom prebiti zrelostni izpit kake srednje šole.
Tozadovne, s krstnim in domovinskim listom, zdravstvenim ter zrelostnim
sprečevalom, kakor tudi z dokazi o znanju slovenskega in nemškega jezika
opremljene prošnje vložiti so

do 8. septembra 1903

pri deželnem odboru.

Deželnli odbor vojvodine Kranjske

v Ljubljani, dne 8. avgusta 1903.

Naznanilo.

Iz bivše konkurne mase

pri ,Amerikancu'

zaostala moda, zaloga manufakturnega blaga, se
je prepeljalala dne 20. avgusta t. l.

iz Starega trga

na Dunajsko cesto št. 20

— vis-a-vis kavarne „Evropa“ —
in se bode tam prodajala po ceni nepreklicno do
najdalje 1. novembra 1903.

I. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskárne“ v Ljubljani
v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike
in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one
knjige, katere so izšle v alocib „Národne Tiskárne“. —
Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I.
do XI., broširani à 60 kr., elegantno ve-
zan à 1 gld.

Posamezne številke „Ljubljanskega
Zvona“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zako-
nik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kazenski red,
vezan à 2 gld., 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek,
broširani à 50 kr.

Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest,
broš. à 50 kr.

A. Aškerc: **Izlet v Garigrad**, broš.
à 20 kr.

Turgenjev: **Otoč in sinovi**. Roman,
broširani à 50 kr.

— **Štiri novele**, broš. à 20 kr.

Beneš-Tfebzsky: **Blodne duše**.
Roman, broširani à 70 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in rekl. Prej

50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na

vse domače in tuje časnike ter knjige.

Vino

rudeče in belo, jako dobrin
in iz lastnih vinogradov
najboljših legah, prodaj

1. **najceneje** 2.

anton Laurinšek

Trška gora pri Krškem

Na zahtevo pošlje vzorce.

Jernej Bahovec

trgovina s papirjem, pisal-
nim in risalnim orodjem

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 2

Filialka:

Resljeva cesta št. 7

priporoča:

Najboljše urejeno **zalogo raz-
šilnega papirja**, trgov-
skih in poslovnih knjig,
šolskih zvezkov, bilje-
nic, črnilla itd.

Katekizme in šolske knjige
za **Ijudske Žote**.

Molitvenike v raznih vezenih.

Tiskovine za gospode odvet-
nika in c. kr. notarje.

Fotografske aparate ter k
temu potrebne predmete.

Kipe slovenskih literatov.

Razno galanter. blago itd.

Niske cene, točna in solidna postrežba.

Lepoto

polti napravi cvetlično milo
za umivanje obraza

,Aida'

à 60 vin.

Dobiva se samo:

vlekarni „pri orlu“

mag. pharm. Mardetschläger
nasled. **Svobode** v Ljubljani.

Istotam se dobivajo tudi
ceniki (knjižice) s kratkim na-
vodom o negovanju zob, las
in polti, z malim koledarjem
zastonj in po pošti.

C. kr. privilegovan
W. Piss, Dunaj, in J. Pichler, Gradec.

Klobuk po lastni skrivnosti gline in po lastni
nepovedi obliku izdelano in po vsej
starci klobuci v pravato.

Izplačuje se postransko opravilo
rez posebnega truda in izgube časa najde o
poštovane osebe vsakega stanu in povsod
prevzetjem zastopa avstrijske družbe
Prve vrste, ki sprejema (1463-18)
zavrnja proti požaru, stekla, proti škodi pri prevažanju.
proti latvini pri ulomu in življenju".
Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste rest.

Vajenca
a kleparsko obrt v sprejme takoj (2116-2)

G. Košar
Ljubljana, Čevljarske ulice št. 4.

Gostilna

večjem trgu na Dolenjskem, tik
je dolenske železnice, odda se
1. novembrom t. l. v najem.

Pri gostilni nahaja se lep, senčnat
st, kegljišče, ledonica, hlev, nekaj zem-
šča itd. Odda se samo gostilna ali
tudi cela hiša. (2098-2)

Več se pozive pri Mariji Schwei-
er v Dolnji vasi pri Ribnici.

Varujte noge

noga, če se nosijo na-
vadni notranji podplati

red kurjimi očesi, turi, mokrato in mra-
tem. Vse te neprilike, posebno nadležen
je in specifične izginjajo, če se nosijo dr-
žges-ovl petenitirani asbestovi podplati.
Par stane 80 h, K 1:20 in K 2:40. Po-
vija se po povzetju. Prospekti in priznalna
pisma cd vježkih oblasti in najvišjih kro-
vov brezplačno. Bogata izbera vseh asbe-
tovih izdelkov. Centr.: Dunaj I., Do-
minikanerbaste 19. (1563-11)

Muhe so zopet sitne!

Edina, vsaki zahtevi zadostna pri-
java za uničenje teh škodljivev je
amerikanski

Tanglefoot.
En sam list jih vjame in obdrži-
0 2000. Dobi se v vseh trgovinah
0 10 vinarjev list. (11-19)

Glavna zalogal za Kranjsko :

Edmund Kavčič
v Ljubljani.

Hotel Kolbeck, „Zur Linde“

DUNAJ, „Laxenburgerstrasse 19“
ili južnega in državnega kolodvora.
Postajališče električne ceste želez-
nice na vse strani.

Fina meščanska, novo opremljena hiša.
Elektr. razsvetljiva, kopalnice, cene
zmerne. Postrežba in razsvetljiva se
ne računa posebej. 1674-9

Fran Kolbeck, hotel.

Proda se
posestvo

Bstoječe iz 70 oralov po 1600 kv-
atratnih sežnjev, v najboljem stanju,
zadostnimi poslopiji, bogatimi pri-
klinami in 1 oralom prenovjenega
obrega vinograda, ob dželnih cesti-
lizu kolodvora, nedaleč od za-
reba na Hrvatskem.

Bogato obgođena okolica nudi
datno in nepotrgano špekulacijo
a vsakovosten les kakor za razve-
rilo izletnikom. (2135-2)

Pojasnila daje Brleković, Pe-
nica, Ledenik, Hrvatsko.

Najboljše črnilo svetá.

Kdor hoče obtalo
ohraniti lepo bleščeče
in trpežno, naj kupuje
samo

Fernolendt
čeveljsko črnilo
za svetla obutala
samo

Fernolendt crème za
naravno usnje.
Dobiva se povoldi.
C. kr. dvorni založnik.
C. kr. priv.

tovarna ust. I. 1832
na Dunaji.

Tovarniška zalogal:
Dunaj I., Schulerstrasse 21.
Odkovanja na Dunaju in Parizu:
zlata kolajna. V Londonu, Rimu,
Ostende: veliko darilo (Grandprix)

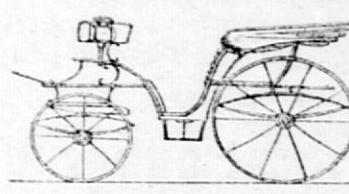
Epilepsija.

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali
drugih nervoznih bolestih, naj zahteva bro-
ško o tem. Dobiva se brezplačno in
poštne prosti v Schwannen-Apo-
theke, Frankfurt a./M. (2138-51)

Tukajšnja večja manufaktura trgovina
Išče se

dva dobra prodajalca
kot detailista in enega
spretnega grosista

proti dobrski plači in stalnemu name-
šenju. Oni, ki so v Ljubljani že ser-
virali, imajo prednost. Vstop takoj
ali najkasneje s 1. oktobrom t. l.
Ponudbe pod „Postfach 35“
Ljubljana. (2131-2)

Izdelovatelj vozov
FRAN WISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11
priporoča svojo bogato zalogu novih
in že rabljenih (1459-13)

vozov.

G. Tönnies

Ljubljana (1908-5)

tovarna za stroje

priporoča kot
"posebnost":
Žage in
vse stroje
za obdelovanje
lesa

Turbine
Benc-n-
locobile
posebno priprav-
ne za goniti po-
ljedeljske stroje.

Sesalno plinski motori
najcenejša gonačna sila, 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekar-
ska cesta, Veliki Stradon 9

priporoča vsem zidar-
skim mojstrem instav-
benikom svoje večno

zalogu
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih

prstnih

pecij

in najtrpežnejših

štideljnih ogonišč

lastnega izdelka, in

sicer rujavih, zelenih,

modrih, sivih, belih,

rumenih, **po naj-**

nizjih cenah.

Cenka brezplačno in po-
stnino prosto. 16-34

Jovarna pečij

in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekar-
ska cesta, Veliki Stradon 9

priporoča vsem zidar-
skim mojstrem instav-
benikom svoje večno

zalogu
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih

prstnih

pecij

in najtrpežnejših

štideljnih ogonišč

lastnega izdelka, in

sicer rujavih, zelenih,

modrih, sivih, belih,

rumenih, **po naj-**

nizjih cenah.

Cenka brezplačno in po-
stnino prosto. 16-34

Najboljše črnilo svetá.

Kdor hoče obtalo
ohraniti lepo bleščeče
in trpežno, naj kupuje
samo

Fernolendt
čeveljsko črnilo
za svetla obutala
samo

Fernolendt crème za
naravno usnje.
Dobiva se povoldi.
C. kr. dvorni založnik.
C. kr. priv.

tovarna ust. I. 1832
na Dunaji.

Tovarniška zalogal:
Dunaj I., Schulerstrasse 21.

Odkovanja na Dunaju in Parizu:
zlata kolajna. V Londonu, Rimu,
Ostende: veliko darilo (Grandprix)

AVGUST REPIČ

sodar 35
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovev) i-
zdeluje, prodaja in popravlja
vsakovrstne

sode po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Pri nakupovanju
— suknene —
in manufakturnega
blaga —
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zalog
suknenih ostankov.

Pariski moderci!

Spredaj ravna oblika,
ne tišči na želodec.
priporoča v največji izberi

flojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Pariski moderci!

Je nepogrešljiv za vsako

2 gospodinjstvo, 745-16
popoloma nenavaren. Brez stenja! Se
da regulirati! Stedljiva poraba! Trdno
zlititi kovinski deli. Izvedba za en plamen
in za dva plamena, in sicer bronciran,
niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku
in likalkumu brezplačno in franko.

Pristen samo pri

Johannes Heuer

Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Kuhalnik na

špiritol plin

„OECONOM“

Suchard

239-21
MILKA

čokolada iz čiste sme-

tane v tablicah in zvitkih.

Smetane jako bogata

mlečna čokolada.

Najnovejše iz svetovnoslavne

tovarne za čokolado.

PH. SUCHARD.

<img alt="Illustration of a chocolate bar."/

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga ter Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponosči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reitling v Steyr, v Linu na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri zj. osobni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. ur 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reitling v Steyr, Linu, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovce vare, Prago, Lipško, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. ur 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. ur 40 min. popoldne osobni vlak Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. ur 56 m popoldne osobni vlak Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Brezgen, Curih, Genevo, Pariz, čea Klein-Reitling v Steyr, Linu, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovce vare, Karlove vare, Prago (direktan voz I. in II. razred). Lipško, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. ur ponosči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktan vozovi I. in II. razreda.) — Praga iz Novo mesta in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. ur 17 m zjutraj v Novemestu, Straža, Toplice, Kočevje; ob 1. ur 5 m popoldne istotako, ob 7. ur 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Pribor v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. ur 25 m zjutraj osobni vlak v Dunaju čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktan vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. ur 16 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktan vozovi I. in II. razred), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregen, Inomost, Zell ob jezeru. Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljak, Celovec, Monakova. Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. ur 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljak, Celovec, Pontabla čez Inomost, čez Klein-Reitling iz Steyr, Linca, Budjevic, Pizna, Marijine varov, Heba, Francovih varov, Prague, Lipskega. — Ob 8. ur 38 m zvečer osobni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. ur 43 m ponosči osobni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. ur 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. ur 39 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevje in ob 8. ur 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mesani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 10 m in ob 10. ur 45 m ponosči samo ob nedeljah in praznikih. — Pribor v Ljubljano drž. kol. v Kamnik. Mesani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 11. ur 8 m dopoldne, ob 6. ur 10 m in ob 9. ur 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Preseleitev restavracije.

S tem vijudno naznanjava vsem svojim cenjenim dosedanjim gostom ter častitemu občinstvu sploh, da sva se dne 20. avgusta t. l. preselila

iz Šiske št. 66 pri „Štajercu“

na Dolenjsko cesto št. 5

v bivšo restavracijo pri „Kramarju“.

Zahvaljujeva se tem potom častitim svojim dosedanjim gostom za izkazano nama zaupanje in prisivo, da najo počaste tudi v novi restavraciji. Isto tako se priporočava slavnemu občinstvu, da nama izkaže svoje cenjeno zaupanje v novi restavraciji. Restavracija je povse prenovljena.

Točila bodeva razna **pričutna vina**, vedno **svete Avrovo naravno pivo** in skrbela za **dobro kuhanje** ter posteno in točno posrežbo.

Za zaključena omilja, društvena seje in klube bodo sobe na razpolago.

Proseč za mnogobrojni obisk se priporočava z odličnim spoštovanjem

Fani in Tomaž Kmetec
restavrat.

Velik krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrne prisiljena, oddati vso svojo zalogu proti najnememu platičnemu delavnemu modri. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6.00 in sicer:

6 komadov najfinjejsih namiznih nožev z pristavo angloško klinjo;
6 komadov amerikanskih patentiranih srebrnih vilič z enega komada;
6 komadov " " jedilnih žlic;
12 komadov " " kavni žlic;
1 komad amerikanska patentirana srebrna zajemalnica za juho;
1 komad amerikanska patentirana srebrna zajemalnica za mleko;
6 komadov angleških Viktorija čašic za podklado;
2 komada efektnih namiznih svetnikov;
1 komad cedilnik za čaj;
1 komad najfinjejsa sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6.60.

Vseh teh 42 predmetov je poprep stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po teji minimalni ceni gld. 6.60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela Kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dobi, da leta inserat ne temelji na **nikakam sleparji** zavzem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago vseč, povrni brez zadružke znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garniture**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno svatbeno in priložnostno darilo**.

fakor tudi za veake boljše gospodarstvo. — Dobiva se edino le v A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega patentiranega srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandstrasse 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Cislinski prasnik za njo stane 10 kr.

Pristno le z zraven natismeno varstveno znamko (združna kovina).

Izvleček iz polvalnih pisem.

Bil sem s posilitvijo hrabne garniture S patentirano srebrno garnituro sem kako zadovoljen. Ljubljana. jako zadovoljen.

Oton Bartach, c. in kr. stotnik v 27. pešp. Tomaz Holšec, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. — St. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamil Bihm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Ustanovljeno 1899. Prvi zagrebški Pod državnim nadzorstvom.

vojaški pripravljalni zavod

Sola in internat: Berislavičeva ulica 12, I. nadstr.

Ta izborni zavod za izobrazbo

aspriantov za jednoletne prostovoljce

otvoril

dne 1. septembra t. l.

6-mesečni zimski glavni tečaj.

Starost: 16—20 let.

V tem zavodu, ki je za mladino posebne vrednosti, morejo mladeniči, ki niso radi kakih razlogov dovršili svojih naukov, brez ozira na predznanje in poklic, ne samo dosegli pravico enoletnih prostovoljcev, nego si morejo tudi v meščanskem stališču zagotoviti društveni položaj, kakor tudi dosegli častniško dostojanstvo.

V notranjem zavodu popolna preskrba z vojaško strogim redom in disciplino.

Natančneje navodila kakor tudi program z imenom učencev, ki so na pravili izpit, daje na zahtevo brezplačno (2030-3).

Ravnateljstvo zavoda v Zagrebu

Berislavičeva ulica št. 12, I. nadstropje.

Vpisuje se vsak dan.

Josip Reich

• parna •

barvarija in kemična spiralnica
ter likanje suknja

Poljanski nasip — Ozko ulico št. 4.
se priporoča za vsa v to stroko spa-
dajoča dela.

Postrežba tečna.

35 Cene nizke.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod tranco 1
priporoča svojo veliko zalogu
vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja
monogramov
za zaznamovanje perilla.

Zaloga
= grammophonov =
ki igrajo izrecno močno in natančno.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Pekarija
in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Zillalke:

Glavni trg 6
in

Sv. Petra cesta 26

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg
(tik glavne prodajalne
na voglu).

Največja zaloga

klobukov

najnovejše façone.

• Nizke cene. •

Prodaja na drobno in debelo.

Comiki brezplačno.

Avg. Agnola

Ljubljana
Dunajska cesta št. 13

Velika zaloga

steklenice, porce-

lana, svecilki, zrcal,

šip itd. itd.

Steklenice, kozarec,

vrčki itd.

po najnižjih cenah.

Odjemaleci

finega namiznega surovega masla se tem potom obveščajo,
da bode novoustanovljena

„Mlekarška zadruga v Radomlju“

jela poslovati z dnem 1. septembra t. l. ter bode oddajala
vsak dan nad 30 kg surovega masla v kosih po 1, 1/2, 1/4 kg
po moguče najnižjih cenah.

(2148-1)

Cenjena naročila se tako vspremajo.

Mesto distriktnega zdravnika.

V Vuzevici ob Dravi (Saldenhofen) se razpisuje služba distriktnega zdravnika z letnimi dohodki 1200 K in obširno privatno prakso.

Mesto se oddaje 1. januarja 1904.

Prošnje so vlagati

(2017-2)

do 15. septembra 1903

pri podpisem odboru.

Distriktni odbor Vuzevice, dne 4. avgusta 1903.

A. Mravljak, načelnik.

Poštna hranilnica ček. štev. 849.086.

Telefon štev. 135.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu štev. 14, Souvanova hiša v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgal.

(1863-6)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Schenker-jeva družabna potovanja

v mesecu septembru:

2. septembra v Italijo do Neapolja</

Trgovski pomočnik

z večletno prakso na tukajšnjem trgu in z znanjem strank, popolnoma zanesljiv in soliden, dober detailist se v tukajšnjo manufakturno trgovino pod ugodnimi pogoji takoj sprejme.

Ponudbe naj se pošlejo pod „**Mafukurist 100**“ na upravnštvo „Slov. Naroda.“ (2100-3)

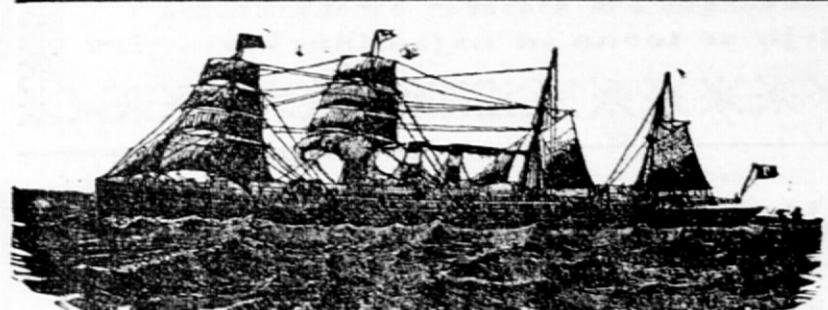
L. LUSER-jev obliž za turiste.

Priznano najboljše sredstvo proti kur-jim očesom, žuljem itd. (746) 24

Glavna zaloge:
L. SCHWENK-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Za Luser-jev obliž za turiste po K1-20.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardet-schläger, J. Mayr, G. Pic-coll. V Kranju: K. Savnik.

**Bluze
damski pasovi
srajce in pasovi
za hribolazce**

in (1671-17)

otreške obleke

se radi pozne sezone
**prodajajo po znatno
znižanih cenah.**

V. pl. Gerhauser

Stari trg št. 13.

Zadnje novosti
v modercih francoske
façone.

Red Star Line.

Iz Antwerpena

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene. (1626-10)

Pojasnila dajejo:
Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel na Dunaji, ali Karol Rebek, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 32.

Naravne mineralne vode

in vrelčni produkti vedno sveži pri tvrdki

PETER LASSNIK. (1481-13)

Ustanovljeno leta 1832. **Priznano najboljše oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja **po nizkih cenah**

Adolf Hauptmann v Ljubljani
tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Električni obrat. (413-29)

Prodaja na debelo! **oljnate barve** Prodaja na drobno!

Ilustrovani ceniki so dobé brezplačno.

Naročajte izborne ljunljansko delniško pivo iz pivovaren v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Restavracija „pri črnem orlu“.

P. n.
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem z današnjim dnem prevzel „**Vorspernigovo**“ restavracijo
v Gosposki ulici štev. 3,
katero bom nadalje vodil pod imenom **restavracija „pri črnem orlu“.** (1972-8)

Točil budem izorno Steinfeldsko marčno pivo iz pivovarne bratov Reininghaus v Gradcu, dalje pristen čviček iz Gadove peči, Ljutomerčana, refoško, rizling i. t. d.

Postregel bom nadalje slavnemu občinstvu z izorno in ceno kuhinjo.

K mnogobrojnemu obisku vabita najljudneje
Ana in Štefan Miholič.

Restavracija „pri črnem orlu“.

**Največja zalog navadnih do najfinnejših
otreških vozičkov**

in navadne do najfinješe

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznam naročnikom se pošilja s povzetjem.

**Zahtevajte
pravo
Ciril-Metodovo
kavino primes**

katero priporoča domača

**I. jugoslov. tovarna za
kavine surrogate
v Ljubljani.**
Zahtevajte jo povsod!!

**Krasno izbero
konfekcije
za dame in deklice**

kakor tudi
**manufakturno blago
perilo**
vsakovrstne preproge
i. t. a.
priporoča
Anton Schuster

Ljubljana
Špitalske ulice štev. 7.

**Veliko zalogo
rokavic za dame
in gospode**

kravat za gospode
toaletnega blaga
dalje

**ščetic za zobe, glavnikov,
dišav, mil itd. itd.**
iz najbolje renomiranih
tovarnih priporoča

Alojzij Persche
Ljubljana
Pred Škofijo št. 21.

Ivan Soklic
Založnik o. kr. državnih uradnikov.

Pod trenaže št. 2.
Velički izberi
V najnovejših facionah in
cilindričnih, cedpic

Klobuke
Pod trenaže št. 2.

Učenec

se sprejme takoj 2134

v tovarni za kruh in pecivo J. J. Kantz-v Ljubljani, Rimska cesta št. 16.

Mladenič

24 let star, samski, aktivni uradnik in v kratrem posestnik, prijubne zunanjosti, z letnim dohodkom 2300 K, želi tem modernim potom se poročiti z do 24 let staro gospicijo s premoženjem okolo 30.000 K. Za strogo molčenost se jamči. Neanonsna pisma s sliko v tem prijaznosti pod naslovom „*Ouidquid agis, prudenter agas et respice finem*“ upraviščno „Slov. Naroda“ do 2. septembra t. l. Odgovor po preteku tega roka.

U založbi L. Schwentnerja v Ljubljani je pravkar izšlo

„3 naših krajev“

spisala

Zofka Hvedrova

Cena broš. 2 X 50 h, po pošti 2 X 60 h.

Znana pisateljica je s to zbirko črtic in povesti dokazala, kako bistro je opazovala in prešudirala našega kmeta, čevar enostranski verski in drugi nazori tako često pridejo v trpk uasprotje z nazori moderno izobraženega človeka, ki je tudi izšel iz njegove srede.

Med vrsticami je precej satire in sarkazma. Zanimivo berivo! Elegantna oprema!

Novo izboljšani gramofoni

(2) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2136)

Najvišja spolnolitev! Zelo priljubljen pri društvih in zasebnikih.

Gramofon-avtomat za gostilničarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!

Velika zalog najnovejših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Dr. Ernst Mayer

zdravnik-specijalist za ženske bolezni in porodništvo, bivši operatér na graški kliniki

naznanja

(2146-1)

da se je nastanil v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3

ter ordinira vsak dan od 2.-4. ure popoludne.

Jako važno za vsakega kolesarja! (1126-18)

Predno se kateri odloči, kupiti si kolo, naj ne pozabi ogledati si ali vsaj naročiti cenik pravih

J. Puch-koles

katerih zastopništvo ima g.

Franc Čuden v Ljubljani.

Isti priporoča posebno kolo s prostim tekom in z zavoro v zadnjem kolesu (Freilauf mit Hinterradbremse).

Za vsako Puch-kolo jamči dve leti.

V zalogi nahajajo se tudi različni modeli raznih tovarn od 75 gld. dalje. — Ceniki zastonj in poštne prosto.

Za jesensko gnojenje!

Moka iz Tomaževe žlindre „Znamka zvezda“ je najbolj in najceneji gnoj iz fosforove kislino za strnino, deteljiča muljava, za sedež in olive, travnike, pašnike, zelenjadne vrte, sadostnike, hmeljnike in vinograde.

Moka iz Tomaževe žlindre „Znamka zvezda“ učinkuje ravno tako hitro in gotovo kakor superfosfat, prekaša pa ga po svojem trpežnem učinku kakor tudi po svoji množini apna in magnezije.

Moka iz Tomaževe žlindre „Znamka zvezda“ se prodaja pod jamstvom, da osebuje fosforovo kislino, raztopljalost citronske kislino in fine moke ter jo preprodajalc oddajajo točno po proizvajalnih cenah.

Moka iz Tomaževe žlindre „Znamka zvezda“ se dobí vedno le v vrečah z zaznamovanjo sestojno višino, s plombo in zgoraj omenjeno varstveno znakom.

Tovarna za Tomažev fosfat (žlindro) družba z omejeno zavezo. BERLIN W.

Opozorjamo posebno na to, da razpošiljamo vedno brez vsake zamude!

Za

jesensko gnojenje!

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.